TÜSTAV ARŞİVİ
Bülent Türe Bağışı

Bağımsızlık, Demokrasi, Sosyalizm Yolunda

Haftalık Siyasi Gazete

Gerçek

SAYI 162
10 MART 1980
PAZARTESİ
10 LİRA

Soracağımız hesap yüz günlük değildir!

● Burjuva iktidarlar ülkemizi emperyalizme bağımlı hale getirerek ve bu bağımlılığı durmadan pekiştirerek halkımızı işsiz, ekmeksiz ve hürriyetsiz bıraktılar. Yaşadığımız yüz gün, elli küsur yıla ilâve edilen küçük bir zaman dilimidir. Bu böyle gittikçe yüz günler birbirine eklenip gidecek, işimiz, ekmeğimiz ve hürriyetlerimiz daha da kısılmak istenecektir.

«Hesap Adamı» Demirel iktidara geldiğinde «makul bir süre içinde, memleketin dertlerine çare buluruz» demişti. Bu makul süreyi de 100 gün olarak belirlemişti. Demirel'in hesabına göre bu süre içinde «anarşi ve enflasyon canavarının» beli bükülecekti. Sadece burjuva siyasetinin belirlediği alan içinde kalanlar bu konuda «yapar, yapamaz, şunlar olursa olur veya olmaz» gibi tartışmalara girdiler. Yüz günün dolduğu şu günlerde de Demirel'den başarısızlığının hesabını soruyorlar.

Halkımız ise şimdiye kadar Türkiye'yi «idare» etmiş tüm burjuva iktidarlarından hesap soruyor. «İdare ede, ede» ülkemizi ne hale getirdiklerini, işçilerin, köy ve kent emekçilerinin, tüm çalışanların yaşamını cehenneme çe-

Devamı s. 5, sü. 1'de

POLİTİKA GAZETESİNİN KAPATILMASINDAN SONRA ŞİMDİ DE

Yazarlar tutuklanıyor!

● Politika Genel Yayın Yönetmeni Aydın Engin, Yazı işleri Müdürü Osman İkiz ve yazar Özlem Özgür hakkında gıyabi tutuklama kararı verildi.

Özgürlüklerin en temellerinden olan basın özgürlüğünün karşı karşıya bulunduğu tehdit çok ciddi boyutlar almış bulunuyor. Haftalık yayınların ardarda kapatılmasından sonra günlük basına Politika'nın ka-

Devamı s. 5, sü. 1'de

İşbirlikçi burjuvazi utanmazlığı kendine hepten meslek edindi!

● İşbirlikçi olduğunu gizleme gereğini bile duymayan bir burjuvazi düşünmek zordur ama, Türkiye o duruma gelmiştir ki, neredeyse işbirlikçilik burjuvazi için açık bir övünme vesilesi olmuştur.

İşbirlikçiler son günlerde Batı'nın her «kıpırdanışından» heyecan duyar hale geldiler. Sanıyorlar ki, Batı'nın tüm gelişmiş kapitalist ülkeleri Türkiye'yi kurtarmak için seferber olmuşlar. «Schmidt bizim için Carter'a çıkıştı» yada «Schmidt ile Carter Türkiye için kolları sıvadı» türünden uydurmalar, işbirlikçi basında manşete çıkıyor.

«İşbirlikçi» dediğimiz şey tam da budur işte. Her şeyi batıya teslim etmiş, her şeyi ondan ummuş olmanın vardığı noktada işbirlikçilik kendini saklıyamaz, bütün davranış ve heyecanlarında açığa vurur olmuştur.

Nasıl oluyor da Bati işini gücünü bırakıp Türkiye için seferber olabiliyor? Bundan hiç söz

Devamı s. 5, sü. 5'de

İşbirlikçiliğin sefaleti

Burjuvazinin yarattığı mucize!

Hayat pahalılığı bir yılda yüzde 100 oranında arttı

● Gıda maddelerinin fiyatı yüzde 97, giyim ve ev eşyalarının fiyatı yüzde 120, kiralar yüzde 70, yakacak maddeleri ise yüzde 200 pahalılandı.

Yıllardan beri hayat pahalılığı korkunç bir hızla artıyor. Son hesaplamalara göre 1979 yılında satın aldığımız tüketim maddelerini aynı miktarlarda alabilmemiz için gelirlerimizin bir misli artmış olması gerekiyor. Ya da başka bir deyişle gelirimiz artmadığı takdirde geçen yıl

Devamı s. 5, sü. 1'de

Fileyle Odun!

Yakacak fiyatlarının astronomik artışı, büyük şehirlerde yaşayanları odunu tane hesabı fileyle almaya dek götürdü

Ete, ilaca da zam...

● Pahalılıktan iyi giyinemiyoruz, ısınamıyoruz, kötü beslendiğimizden hastalıklara karşı mukavemetimiz azalıyor. Ve hastalanınca da ilâç alamıyoruz. Ölüme mi mahkum edildik

Demirel iktidarının yaptığı büyük zamların sersemliğini daha üstümüzden atmadan, Et ve Balık Kurumu mamullerine çok büyük zam geldi. Bu zamlardan sonra sabahın dördünde sıraya girerek alabildiğimiz ucuz kıy-

Devamı s. 5, sü. 2'de

Soğuk savaş kışkırtıcısı maocu sahtekarların ve diğer gericilerin bir yalanı daha ortaya çıktı

● Pravda'da yayınlanan sözler CHP'li 51 milletvekilinin verdikleri önergede yer alıyor.

Geçtiğimiz günlerde Maocu karşı devrimcilerin gazetesinde Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Organı Pravda'da «Türkiye'nin nükleer bir mezarlık haline geleceği» şeklinde bir yazının yer aldığı belirtildi. Cümle gerici gazete ve kalemşörler de bu habere mal bulmuş mağribi gibi sarıldılar. «Sovyetler Türkiye'yi nükleer savaşla tehdit ediyor» yollu yazılar yazdılar ve anti-sovyetizmi, anti-komünizmi körüklemeye çalıştılar.

Oysa ortada sadece ve sadece bir sahtekârlık vardı. Tüm gericilerin sık sık başvurdukları bir silah olan, yalan, demagoji ve tahrifat Mao'cuların da yıllardan beri kullanageldikleri olağan bir yöntemdi.

Pravda'da yayınlanan sözkonusu yazı ise Türkiye'de Amerikan üsleriyle ilgili olarak yapılan tartışmaları ele alıyor ve bu konudaki çeşitli görüşleri dile getiriyordu. Nükleer mezarlıkla ilgili sözler ise yazıda şöyle verilmişti:

«Milletvekilleri .CHP'li 51 milletvekili) Türkiye'nin kendi tarihinde dönüm noktasında bulunduğunu belirtiyorlar: Türkiye'nin karşısında iki seçenek var: Türkiye ya komşula-

Devamı s. 5, sü. 3'de

Maceracılık faşizmin hizmetinde

YAZISI 3. SAYFAMIZDA

Gerçek Durum

12 Mart Özlemlerine Karşı Demokratik Birlik

12 Mart 1971'in üzerinden tam dokuz yıl geçti. Türkiye'nin bugün içinde bulunduğu şartlarla dokuz yıl öncesinin benzeyen ve benzemeyen yanları var. Ekonomik, toplumsal ve siyasal hayatımızın dokuz yıl öncesinden taşıdığı çizgileri ve kazandığı yeni nitelikleri bir arada değerlendirmek, halk muhalefetimizin geleceği açısından büyük önem taşıyor.

Benzemeyen yanları ele aldığımızda tekelci sermayenin bugün çok daha derin bir açmaz içinde olduğu sonucuna varmaktayız. Dolayısıyla, tekelcilerin sorunlarını çözmek iddiasında olan siyasal güçlerin işi de hayli zor görünüyor. Sorunlara çok daha saldırgan yaklaşımlar ve hoyratça talepler bundan kayaklanıyor.

12 Mart'ın temelinde yatan tekelci çıkarlar, sınırlı bazı düzenlemelerle elde edilebilecek düzeyde idi. O günün koşullarında tekelci sermayenin acil talebi, işçi ücretlerinin dondurulması, tekelci sermayeye ülke içindeki başka alanlardan —özellikle kırsal kesimden— yeni kaynaklar yaratılması noktasında düğümleniyordu. Eğer bu sağlanabilirse, tekelcilerin sorunları, geçici bazı çözümlere kavuşmuş olacaktı.

Çok daha «asgari» ve «sınırlı» sermaye amaçları için siyasal yaşamın itildiği 12 Mart boğazında tekelcilerin bu amaçlarına ulaşabildikleri söylenemez. Bugünküne göre çok daha «elverişli» olan şartlara rağmen sorunlarına çözüm bulamayanların bugün aynı yöndeki eğilimleri kabarmaktadır.

Dokuz yıl önceki «tıkanıklığı» çözmek için emekçi sınıfların ekonomik ve siyasi haklarına saldıran burjuvazinin o dönemde bir başka «avantajı» daha vardı ki, o da halk muhalefetinin düzeyi idi. Bugünküyle kıyaslandığında 12 Mart günlerinin demokratik muhalefeti çok daha güçsüz, çok daha dağınıktı. Grevleri yasaklamak veya ertelemek, emekçi halkı sindirecek siyasal düzenlemeleri gerçekleştirmek, Anayasa'nın hakkından gelmek, bugünküne oranla nisbeten kolaydı. Ama burjuvazi yine de tökezledi, gerilemek zorunda kaldı.

Halbuki, günümüzün kalın çizgileri arasında 12 Mart günlerine benzemiyenleri daha fazladır. Esasen sorunu yeni bir açıdan ele almayı gerekli kılan da bu benzemezliklerdir.

Birincisi, günümüzde Türkiye'nin, daha doğru bir deyişle tekelcilerin sorunları çok daha ağırlaşmıştır. Kırsal kesimden yeni kaynaklar yaratmak ve işçi ücretlerini dodurmak, sorunu çözebilecek nitelikte değildir. Yüzde yüze yaklaşan bir enflasyon hızı, dörtte bire düşmüş bir üretim kapasitesi, petrole ihtiyacı daha da artmış bir ekonomisi ve kasasında döviz kurumuş ve döviz kaynakları da tıkanmış bir Türkiye'de tekelcilerin durumunu dü-

Devamı s. 5, sü. 7'de

10 yılda Türk Lirası nereden nereye geldi

Yıllar	Bir Dolar	Bir Mark
1970	14 Lira 85 Kuruş	4 Lira 9 Kuruş
1974	14 Lira 85 Kuruş	5 Lira 65 Kuruş
1975	15 Lira	5 Lira 77 Kuruş
1976	16 Lira 50 Kuruş	6 Lira 85 Kuruş
1977	19 Lira 50 Kuruş	8 Lira 60 Kuruş
1978	25 Lira	13 Lira 86 Kuruş
1979	47 Lira 10 Kuruş	27 Lira 20 Kuruş
1980	70 Lira	40 Lira 49 Kuruş

DEMİREL'İN İDDİALARI YİNE BOŞ ÇIKTI

Banknot matbaası hızla çalışmaya başladı!

Ekonomiyi içinde bulunduğu durumdan kurtarmak iddiasıyla bir dizi ekonomik tedbir uygulamasına başlayan Demirel iktidarı, enflasyonun kaynaklarından biri olarak karşılıksız para basılmasını göstermiş ve bundan böyle çok sıkı bir para politikası uygulanacağını ilan etmişti. Ancak bu ilandan kısa bir süre sonra iş çevrelerinde nakit para sıkıntıları konusunda şikayetler yükselmeye başlamıştı. Parababalarını vergilendirmeyen sistemin bütçe gelirleri çok yetersiz kalmakta, memur maaşlarının ödenmesi, tütün piyasasının açılışı dolayısıyla üreticiye büyük miktarda para ödenmesi zorunluluğu para basımını zorunlu hale getirmektedir.

Demirel iktidarının son on gün içinde bu gibi gerekçelerle 16 milyar lira para bastırdığı anlaşılmaktadır. Burjuvazi kendi getirdiği tedbirler içinde bile tutarlı olmaktan acizdir.

TSİP Kars İl binası bombalandı

● TSİP Kars İl Başkanı Nuri Geçgili, olayı protesto ederek, «bu tür uygulamalar bizleri hiç bir zaman yıldırmadı ve yıldırmayacaktır,» dedi.

MC'ci halk düşmanlarının başlıca hedeflerinden biri olan Kars'ta sergilenen olaylar konusunda geçen hafta ikinci sayfamızda ayrıntılı bir haber vermiştik. Önceki

Devamı s. 5, sü. 5'de

Polis Burdur'da TSİP binasını aradı

● Burdur'da polis baskısı her geçen gün artıyor. Parti bildirisi dağıtırken gözaltına alınan TSİP'lilere işkence yapıldı.

TSİP Burdur il örgütünün binası polis tarafından 4 Mart günü aranmıştır. Polisler mahkeme kararı gereğince parti binasında ara-

Devamı s. 5, sü. 4'de

«100 gün»den bir hikaye

Tekstil işçileri kararlı!

● Tekstil grevleri üçüncü haftasını doldururken, demokrasi güçlerinin grevdeki işçilerle dayanışması yükseliyor.

Tekstil işçilerinin kademeli olarak başlayan grevi üçüncü haftasını doldurdu. 21 Şubat-1 Mart tarihleri arasında İstanbul, Çerkezköy, Bursa'da kurulu 14 işyerinde greve başlayan 7 bin işçinin mücadelesi kararlılıkla sürüyor.

1 Mart tarihine kadar greve çıkmış bulunan ve grevi sürdüren işyerleri şunlar: İleri Mensucat, Edip İplik, Neyir, Sarper Çorapçılık, Muhteşem Kat, Örtel Örme, Keten Kendir, Güven Boya, Kasar Boya, Dinarsu, Boğaziçi (İstanbul), Gümüşsuyu, Dinarsu (Çerkezköy), Bisaş (Bursa).

Tekstil grevleri sürerken,

Devamı s. 5, sü. 3'de

gedik

YANLIŞ HESAP

Demirel 100 günün «hesabını» vermeye başladı. Çok kişi, 100 günün hesabını sorarak Demirel'e yardımcı oluyor!

Nasıl mı?

O, kendisinden sorulacak hesabın «100 gün hesabı» olmasına zaten dünden razı.

Ama halkımızın soracak hesabı ne yüz güne, ne bin güne sığacak gibi değil!

taş

Döviz de döviz!

M. COŞKUN

Televizyonda bir açık oturum izliyoruz. Dört partiden birer parlamento üyesi ve bir de anlı şanlı Turgut Özal. Bakanların çoğundan daha yetkili olduğu için hükümeti o temsil ediyor açık oturumda. Kimilerinin «sandalyesiz bakan» dediği bu zat, hükümetin aldığı tedbirlerin nasıl da «isabetli» olduğunu anlatırken, milyonlarca TV seyircisinin gözünün içine baka baka, «Doğu sınırlarından yapılan hayvan kaçakçılığında eskiden Türkiye'ye altın girerken, bugün aldığım bilgiye göre artık döviz girmektedir» deyiverdi. Adam övüne övüne söylüyor bunları. Yapılan iş kaçakçılıkmış, kanunsuzlukmuş, giren döviz Tahtakale Merkez Bankası'nın kasalarından başka bir yere gitmezmiş, bütün bunlar hiç umurunda değil adamın. «Varsa, yoksa döviz» diyor da başka bir şey demiyor. Ve bunları söyleyen, söyleyen ne kelime, böbürlene böbürlene cümle âleme ilân eden ve hattâ kaçakçılığı «teşvik ve himaye» eden adam sokaktaki vatandaş değil. Başbakanın müsteşarı ve daha bir çok resmi kurulun da başı.

Sabık MESS başkanı, bilindiği gibi son «ekonomik tedbirler paketi»nin de hazırlayıcı ve baş uygulayıcısı. Ve yine bilindiği gibi, o paket sayesinde bugün bankalarda «kaynak ve kimlik sorulmadan» döviz bozdurulmaktadır. Bu karar açıklandığında, kimi emniyet görevlileri, «banka dışında birinin üzerinde döviz görürsek hemen yakalar ve savcılığa teslim ederiz» demişlerdi. Adamlar haklıydı. Hükümet, açıkça kanunları çiğniyor, dahası «halkı kanunları çiğnemeye teşvik» ediyordu. Ne için? Tabii ki, döviz için. «Döviz ossun da nası olursa ossun»!

Hükümet programı hazırlanırken, tekelcilerin programı bir daktiloya çekmedikleri kalmıştı! Onun dışında, baştan sona tekelciler dikte ettirmişti programı. O programda yer alan bir hüküm, bugünlerde uygulanma aşamasına girmek üzere. Servet beyannameleri yenilenecek. Böylelikle yasadışı kazançlar yasal hale gelecek. Neye yarayacak bu? Denildiğine göre, Tahtakale Merkez Bankası'nın mevduatının bir kısmının yatırımlara yönetilmesine. Yine bir kanunsuzluk ve hatta «suçluyu himaye» ve yine bitmez tükenmez döviz derdi!

Gelelim yine son «ekonomik tedbirler paketi»ne. Tekelciler —ve tabii onlardan önce emperyalist ağababaları— yabancı yatırımlar konusundaki mevzuattan yakınıp dururlar öteden beri. (Hoş yabancı sermaye yasası dünyadaki örnekleri içinde en «liberal»idir. ya neyse.) Şimdi hükümet, kanunun kendisine vermiş olduğu bir yetkiyi, genel ve toplu bir irade beyanıyla, yabancı sermaye ile ilgili olarak kurulan yeni bir kurula devrediyor. Bundan böyle Bakanlar Kurulu kararı yerine, bu kurulun kararı yetecek yabancı sermayenin Türkiye'ye girişi için. Hatırlanacağı gibi, TV'nin düzenlediği ilk «Basın Toplantısı» programında, Maliye Bakanı Sezgin bu kararı savunmuş ve «Evet kanuna göre bu konuda yetkili olan Bakanlar Kuruludur, ama biz genel bir karar alarak bu yetkiyi sözkonusu kurula devrettik» demişti. Ne yazık ki, oradaki gazetecilerden hiç biri böyle bir yetkiyi bu şekilde devretmeye yetkileri olup olmadığını sormamıştı Bakana. Oysa idare hukukunun en temel ilkeleri hükümetin bu kararıyla ayaklar altına alınmış oluyordu. Bir kez daha kanunsuzluk ve yine malum döviz hikayesi...

Tekellerin has adamı Turgut Özal, sözünü ettiğimiz TV açık oturumunda, MSP sözcüsünün «körükörüne Batı aleyhtarlığı» yaptığını söyledi ve buna karşı çıktı. Bunda şaşılacak bir şey yok kuşkusuz. Ama hemen ardından söyledikleri, yerli tekelci burjuvazinin tıynetini sergiliyordu. «Batı düşmanlığı doğru değildir» diyordu Turgut Özal ve ekliyordu: «Çünkü bugün milyonlarca vatandaşımız Batı'da ekmek parası kazanıyor ve daha milyonlarcası da orada çalışmaya gidebilmek için şeyini satmaya hazırdır.» İşte yerli burjuvazinin yontulmuşluk düzeyi. Adam, «donunu satmaya hazırdır» diyecek yerde, «şeyini satmaya hazırdır» diyecek kadar yontulmuş! Eh buna da şükür! Evet, tekelci burjuvazinin döviz bulabilmek için halkın donuna bile göz diktiği böylelikle bir kez daha doğrulanmış oldu. Ne için? Yine döviz için! Çünkü, burjuvazinin tutunacak bir tek dalı kaldı, o da Batı'da ikinci sınıf vatandaş muamelesi görüp, sömürünün katmerlisine maruz kalan yurttaşlarımızın gönderecekleri dövizler. Kuşkusuz bu dövizlerin hepsi de gelse, yine burjuvazi düze çıkacak değildir. Ama burjuvazi, şimdi sabah akşam yatıp kalkıp, «nasıl etsek de daha çok işçi dövizinin Türkiye'ye girmesini sağlasak» diye kafa patlatıyor. AET'ye girmek için çırpınıp durması da bundan, bedel karşılığı askerlik yolunu icad etmesi de...

Aslında burjuvazinin döviz derdi yeni değil. Müzmin bir dert bu. Gelgelelim, son bir kaç yıl zarfında bu dert tam bir facia görünümüne büründü. Emperyalizme bağımlı, çarpık ve güdük sanayileşme, estek köstek yürüdü yürüdü ve en nihayet deniz bitti! Döviz muslukları akmaz olunca, burjuvazi değil yeni yatırımlar yapmak, mevcut kapasitesiyle bile üretimini sürdüremez oldu. Sonunda enflasyon yüzde 104'e kadar ulaştı.

Ve artık burjuvazi her şeyi göze alabilecek kadar azgınlaşmıştır. İşte yukarıdan beri sıraladığımız pervasızlıklar da bu azgınlığın doğal bir sonucudur. Bütün bu olayları, işte bunun için, «canım bizim burjuvazi zaten hep böyleydi» deyip geçmemek gerek. Bunların hiç biri tesadüf eseri değildir. Tıpkı işbirlikçiliklerini artık gizlemek gereği bile duymaksızın, sefil gazete manşetlerinde bangır bangır dile getirmelerinin tesadüf eseri olmaması gibi. Tıpkı kabaran «ara rejim», 12 Mart özlemlerini açıktan açığa yazıp çizmelerinin tesadüf eseri olmaması gibi!...

Özetle, burjuvazinin hepten gözü kararmıştır ve bu gözü kara gidişin nerelere dek uzanabileceği de bellidir. Bundan sonrasını, demokrasi saflarıyla, demokrasi düşmanlarının mücadelesi belirleyecektir!

Tektaş Ağaoğlu Bakış

Halka Eza Cefa Çektirme Bilimi!

S. Demirel ve şürekâsının 14 Ekim seçiminden önceki ağzı ne idi?

«Bu hükümet gider, tüm dertler biter!»

Öyle dememişler miydi? Demişlerdi!

O hükümet gitti, bu defa AP'nin başı yeni hükümetin başı olduğunda ne dedi?

«İlk yüz gün sonunda neler yaptığımızı göreceksiniz. Yüz gün mühlet verin bana!»

Yüz gün geçti, şimdi kendisi de, gerici burjuva basındaki yandaşları da «Yüz günde ne yapılabilir ki? Bir ikinci yüz günde ancak bazı şeyler yapılmaya başlanabilir!» diyorlar.

Yine de iyi, zira daha kötüsü var.

Kimi AP'li kodamanlar ve ünlü Turgut Özal Efendi ikide bir televizyonda milletin karşısına çıkıp ne diyorlar?

«Daha birkaç yıl bu sıkıntıyı çekeceğiz!»

İyi mi?

Vaadlerin vadesi tırmandıkça tırmanıyor. Üstelik başlangıçta ya hemen ya da yüz gün içinde ferahlık vaadediliyordu. Oysa şimdi sıkıntı, eza, cefa vaadediliyor... hem de milletin gözünün içine baka baka!

Ardından da deniyor ki: «Efendim, bu işin politikaya tahammülü yoktur. Ekonominin gereklerini yerine getirmek bilimin icabıdır!»

Yani ne diyorlar? İşçinin, emekçinin, fukaranın birkaç yıl daha bu sıkıntıyı çekmesi bilimin icabıymış! Hangi bilimin? Buysa bilimin icabı, çekiver kuyruğunu o bilimin demez mi insan?

Biz de onu diyoruz işte yıllardır.

Bu adamların «bilim, bilim,» dedikleri, sömürücü kapitalist düzenin icabıdır. O da bir avuç haramzadenin hayrına muazzam emekçi çoğunluğu sıkıntıya sokmaktan sıkıntıda tutmaktan başka bir şey değildir.

Nedense yoksul ahaliye «Daha yıllar boyu bu sıkıntıyı çekeceksiniz, başka çaresi yok. Bilim bunu gerektiriyor!» diye vaaz çekenlerin de hepsi, ama hepsi, her zaman, sırtı kalınlar oluyor. Baksanıza işçilere «bilim» adına daha yıllarca sıkıntı çektirme uzmanı olarak zuhur eden adam, MESS adındaki işveren sendikasının ayda 100'den fazla maaşlı genel sekreteri!

Bu işin, yani ekonomiyi düze çıkarmanın bilimini bilenler neden hep yalnız işveren çevrelerinin, özel sektörün, parababalarının ve sermaye sahiplerinin içinden çıkıyor dersiniz?.

Sıkıntının ne olduğunu, daha yıllar sürecek sıkıntının daha da ne olacağını azıcık olsun bilen birisi, halka sıkıntı çektirmenin biliminden söz etmeye utanır hiç değilse de ondan!

EVLERE ŞENLİK!

A. Hamdi KARSU

Burjuvazi soydu soğana çevirdi. Öyle bir noktaya varıldı ki, halk «çulsuz»» kalma noktasından «donsuz» kalmaya doğru sürüklenir hale geldi.

Tercüman gazetesi, yıllardır savunduğu sömürünün sonuçlarından korkmaya başladı. Bu yüzden olacak, «herkese bir takım elbise» kampanyası açtı. Haklı bir kaygudur. Burjuvazi kendi eyleminin sonuçlarından korkacak noktaya gelmiştir. Çünkü tarihte burjuvazinin başına ne gelmişse «donsuzlar»dan gelmiştir. Herkese bir takım elbise bulup giydirmekte gecikilmemelidir!

●

ABD'ye yeni askeri üsler verince içi rahatladı. «Yurtseverliği» barışa karşı «horozlanma» olarak anladığı için önüne gelenle arayı bozdu. İran'dan elçilik görevlilerini geri çekerken, Irak'ın kuzey bölgesinin Lozan antlaşmasından bu yana Türkiye'nin hakkı olduğunu düşünmeye başladı. Kıbrıs'ta tapu-kadastro memurları gibi, işgal ettiği toprakları ölçerken Afganistan Devrimi'ne karşı Batı'nın mevzilerinde askerlik talimine başladı. Moskova'ya sefer düzenleme derecesine varacak ölçüde sayıklar oldu.

Bu denli öfkeli olmanın bir bedeli olduğunu unuttu. Şimdi Batı'dan gelecek askeri malzemenin beklentisi içinde. Yakında, kılıfını hazırlamadan minareyi çalmış olmanın pişmanlığını duyacaktır.

●

Olimpiyatlar «yapılsın mı, yapılmasın mı?» tartışmasına düşünmeden daldı. Sanki kendisi olimpiyatlarda olabilirmiş gibi. Ne ki, dövize en muhtaç olduğu zamanda bile bahtı olimpiyatlardan açıldı. Çarşaf ve perdelik ihraç edecek, döviz kazanacak. Parayı Ruble cinsinden mi alacak bilinmez!

Ama hiç önemli değildir. Sosyalizme düşmanlığı «yurtseverliğine», parayı nerede bulursa o kapıyı aşandırması kendine düşkünlüğüne bağışlanmalıdır.

●

Siyasal inançları ve ahlâkı da bir alemdir. Elli yıldır parlamenter rejime övgüler dizmektedir. En masum siyasal eleştirileri bile «yüce parlamentoya hakaret» gerekçesiyle zindana kilitlemiştir. Bunu demokrasiye olan «düşkünlüğünden» yapmıştır.

Ama bugün Güney Kore ya da benzeri bir faşist diktatörlüğün peşindedir. Parlamentonun müze haline getirilmesinden yanadır. Kendi yücelttiklerini yine kendi eliyle çiğnemesi dönekliğinden falan değildir. Kendini çok sevmesindendir.

●

Hükümetin «ekonomik tedbirlerini» hararetle destekledi. Devalüasyonu savundu, zamlara alkış tuttu. «Enflasyon ancak bu şekilde önlenir» dedi. Her şey pahalılandı. Böylece, aradan iki ay geçmeksizin, piyasadaki para, mal alış-verişine yetmez oldu. Bugünlerde «para azlığından» yakınıyor. Yani, enflasyona aldırdığı yok, para istiyor.

Böylesine bir açmaz içinde bocalayıp durmaktadır. Dünyada benzerlerine pek rastlanmaz.

Öyle bir burjuvamız vardır ki, evlere şenlik!

İŞTE KAPİTALİZM

Kadın işçiler, emekçiler daha iyi yaşama ve çalışma koşulları için mücadelelerini yükseliyorlar.

8 Mart, kapitalizm ve kadınlar

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü kutlanırken kapitalist ülkelerde ve ülkemizde kadınlar taleplerini bir kere daha vurguladılar. İşçilerin ,emekçilerin daha fazla yoksulluğa itilmek istendiği koşullarda kadın işçi ve emekçilerin kapitalist toplumun «ezilen cins»i olmaktan kaynaklanan sorunları da büyüyor.

Ülkemizde kadınların, kâğıt üzerinde eşitliği dahi gerçekleşmiş değil, Anayasa'nın eşitlik ilkesine rağmen, kadının üretime katılması Medeni Kanun'da kocasının iznine bağlanmış bulunuyor ve yine bu yasa kadının toplum ve aile içerisinde geriye itilmişliğini yasalaştırıyor. Kadınlar seçme-seçilme hakkına sahip. Ancak emekçi kadın için seçilme hakkı uygulamada hiçbir şekilde mümkün değil. Pek çoğu için seçme hakkı ise kocasının dediğine oy vermekten ibaret.

6 yaşından yukarı toplam kadın nüfusun yarıdan fazlası okur-yazar değil. İlkokul mezunu kadınların toplam kadın nüfusa oranı yüzde 28. İşsiz sayısının hızla arttığı ülkemizde 6 milyon «ev kadını» üretimden uzak. Üretime katılabilenler ise erkek işçilerden daha fazla sömürülüyorlar. Daha düşük ücretle, çok büyük bir kısmı her türlü sosyal hak ve güvenceden yoksun olarak çalıştırılıyorlar. Çalışma koşulları analıkla bağdaştırılmadığı için hem çalışan anne, hem çocuk perişan. Yetersiz doğum izni, kreş ve bakım merkezlerinin olmayışı, kadın sağlığına aykırı alan ve koşullarda çalıştırılma vb. şekilde kadının en temel hakları olan analık ve çalışma hakkı birbirine karşı çıkarılıyor. Bunlar sorunların yalnızca birkaçı.

8 Mart'ı kutlarken kadınlar gerçek kurtuluşlarının yolunu daha iyi kavrıyorlar.

DSİ 19. Bölgeye faşistler dolduruldu

- İlerici memur ve işçiler kitleler halinde sürülüyor, işten atılıyor, sindirilmek için gözaltına alınıyorlar
- DSİ 19. Bölgede üretim tümüyle durduruldu.
- TEK-GES-İŞ ve TMMOB'nin ortak açıklamasında, Sivas'ta K. Maraş katliamı benzeri olaylar tezgâhlandığına dikkat çekildi.

TEKGES-İŞ sendikası ile TMMOB'nin işyeri temsilciliği ortak bir açıklama yaparak, Devlet Su İşleri 19. Bölge Müdürlüğünde, Demirel hükümetinin işbaşına gelmesinden bu yana yapılan anti-demokratik uygulamalar ve DSİ'nin Sivas'taki işyerlerinin faşistlere peşkeş çekilmesi nedeniyle üretimin tümüyle durdurulduğunu belirttiler.

Açıklamada, «Sivas'a Demirel hükümetince atanan Vali ve Emniyet Müdürünün ilericilere yönelik baskılara hız verdikleri, memur, teknik eleman ve işçi kıyımının kitlesel boyutlar aldığı, yörede mezhep ve ırk ayrılıklarının körüklendiği, daha önce Sivas'ta yaşanan faşist katliamın yeniden ve K. Maraş boyutlarında tezgâhlandığı» belirtilerek, Sivas'taki DSİ, TCK, MTA, YSE ve Toprak Su işyerlerinin faşist militanlarca işgal edildiği, üretimin sıfıra düşürüldüğü açıklandı.

Açıklamada, yeni bölge müdürü ve şube müdürlerinin işin ehli olmadıklarına da değinilerek, bu kişilerin MHP teşkilâtlarınca yönlendirildiğine, üretimi sürdürmek diye bir dertlerinin olmadığına, yörede faşist terörü tırmandırmak çabasında oldukları dikkat çekilerek, TES-İŞ federasyonunun da faşistlerle işbirliği yaptığı söylendi. Enerji bunalımından yakınan ve çözümü emekçi sınıflara yüklenmekte bulan hükümetin «Sivas'ta enerji, sulama işlerinin her türlü planlanmasının ve üretimin durdurulmasına yol açtığı»nı da vurgulayan TEKGES-İŞ ve TMMOB temsilcileri, işçi ve memur kıyımına ilişkin sayısız örnek bulunduğunu belirttiler. Açıklamada, demokrasi güçleri dayanışmaya çağrılarak yetkililer uyarıldı.

TSİP BOĞAZLIYAN İLÇE ÖRGÜTÜ:

«Zamlara ve zulme hayır!»

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Boğazlıyan ilçe örgütü, bir bildiri yayınlayarak son zamların emekçi halka getirdiği yıkımı ve faşist saldırganlığın, anti-demokratik baskıların Demirel h;hükümeti döneminde katlanılmaz ölçülere vardığını açıkladı. Bildiride özetle şöyle denildi:

«Tekelci parababalarının eli silâhlı faşist beslemeleri ülkemizi kan gölüne çevirirken, önlem paketi adıyla açlık paketi açılıyor. Ülkemiz İMF'ye, ABD'ye peşkeş çekiliyor. Zam kasırgası ekmekten sudan tutarak tüpgaza kadar kullanılan herşeyi önüne kattı, kasıp kavuruyor. Fakir vatandaşın elleri paraya her dokunuşta yanıyor. Bunca yakıt, yakacak yokluğuna rağmen yanıyor ve yangını söndürmeye talip Demirel iki misli yükselen alevlere övgüler düzerek zamları savunuyor. Parababalarının çaresini emekçi halkımıza çare diye yutturmaya çalışıyor.

«Emekçi köylüler! Gübre 12,5 lira, mazot 21 lira olurken, senin bütün bir yıl çoluk çocuk peşinde koştuğun, binbir zorlukla ürettiklerin yok pahasına kapatılmakta, senin ürünlerinden yapılan bisküvi, şeker, sigara ateş pahasına satılmaktadır.

«Artık bugün küçük arazi sahibi yoksul köylü, yaşayabilmek için son mülkünü de elinden çıkarmakta, günbegün ekmeği daha da küçülmektedir.

«Herkes soruyor: Ne olacak? Çare yok mu?

«VAR diyor sosyalistler. ÇARE SOSYALİZMDİR!

«Biz onmilyonlarız! Bizi inim inim inletenler ise bir avuçturlar. Biz birleşirsek, parababalarının, patronların zulmüne karşı iş-ekmek-hürriyet mücadelesinde örgütlenirsek çare ve kurtuluş için tek yol olan DEMOKRATİK HALK İKTİDARINI kurabiliriz.

«FAŞİZME GEÇİT VERMEYECEĞİZ!»

«YAŞASIN İŞÇİLERİN KÖYLÜLERİN DEMOKRATİK HALK İKTİDARI»

Faşistler halka saldırdı

FAŞİSTLER YENİ KİTLE KATLİAMLARI HAZIRLIYORLAR

Gaziantep'e bağlı Körkün kasabasında faşist katiller, köyün meydan yerinde sohbet eden köylülere yaylım ateşi açarak kaçtılar. Yaylım ateşinde, Körkün kasabasının eski CHP'li Belediye Başkanı Mustafa Bozoğlan ve amcası Yusuf Bozoğlan öldürülüp 2 kişi de yaralandı. Köy halkı bu katliamın planlı olarak yapıldığını söyleyerek şöyle diyor:

Çünkü gene bilinen kişilerin arabaları faşist katilleri alarak kaçmışlardır. Bu da ancak planlı bir cinayetin göstergesidir.

Bu alçakça olay çevrede ve il merkezinde nefretle kınandı. Son zamanlarda MC iktidarından cesaret bulan faşist katiller çeşitli saldırı planları tezgahlamaktadırlar. Daha önceden bir takım yalancı şahitler bularak «biz bu olay esnasında falanca yerdeydik, filanca da buna şahittir» diyerek kurtulma çareleri aramaktadırlar. Ama demokrasi güçlerinin elleri yakalarındadır.

Köy emekçileri acımasızca daha da yoksulluğa itiliyor

Dışa bağımlı Türkiye kapitalizminin bunalımı hergün biraz daha derinleşiyor. Parababaları, bunalımın faturasını pahalılık, karaborsa, ve ücretlerin dondurulması yoluyle emekçilere ödetme gayretinde. Dayanılmaz hayat pahalılığı ve karaborsa altında emekçi halk günden güne yoksullaşıyor.

Emekçi köylüler, geleceğe de umutla bakamıyorlar. Hayat pahalılığı, can güvenliği, faşizm belası emekçi halkın hayatını çekilmez kılıyor.

Yıllardır ezilen, sömürülen halkımız, iktidarların vaatlerinden başka birşey görmedi. Umut diye bağrına bastıkları da taş çıkınca, gözlerinin bağı biraz daha aralandı. Artık sorunlarını burjuva iktidarların çözemiyeceğini biliyorlar.

Bugün kır yoksulları Demokratik Halk Kooperatiflerinde örgütleniyorlar. Sorunlarının birlikte çözülebileceğini kavrıyorlar. Ancak kooperatifler ekonom.k örgütlerdir. Köylülerin durumunun biraz iyileşmesini, sömürünün azalmasını sağlar.

Üretici köylülerin sömürüden kesinlikle kurtuluşu ise bu düzende müm-

Devamı s. 5, sü. 6'da

Okurlardan

Carter'in Korkusu

Emperyalizmin yakışıklı jönü Carter'in bu günlerde çok önemli bir sorunu var: Moskova Olimpiyatları. Ne yapsa, etse de insanların Moskova'ya gidişini önliyebilse... Tüm derdi, uğraşı bu. Kapitalist ülkelere vızır vızır, resmi ve gayri resmi «sözcüleri»ni gönderiyor. Sömürü düzeninin gönüllü erlerini, eski boksörleri, atletleri, artistleri, bazı yazar-çizer takımını kullanıyor. «Otuzbeş ülke katılmıyacak» diye yalan haberler uydurarak, diğer ülkeleri ve spor çevrelerini etkilemeye çalışıyor. Amerikan yönetim organlarını ve kamu oyunu günlerce bu konu ile meşgul ediyor.. Kendilerine bağımlı ülke halklarına ve yöneticilerine akla hayale gelmedik baskı yöntemleri uyguluyor.

Görünüşe bakılırsa, Afganistan halkına Sovyetlerin yardım elini uzatmasını protesto etmek için yapıyor bunları emperyalizm.. Emperyalist müdahaleye karşı meşru Afgan güçlerinin çağrısıyla giden Sovyet birliklerinin Afganistandan bir gün önce çekilmesini sağlamak için yapıyor. Hadi bir de diyelim ki, anti-sovyetizmi, anti-komünizmi ve soğuk savaşı körüklemek için yapıyor. Başka bir amacı olabilir mi? Evet var! Olimpiyatlarda sosyalist ülkelerin kazanacakları büyük başarılar var. Başka?

Kapitalist ülkelerden onbinlerce sporcu, görevli gidecek Moskova olimpiyatlarına... Gidenler oradaki yaşamı görecekler... Gördükleriyle, duyduklarını karşılaştıracaklar... Şapkanın hangi ülkelerde asıldığını, namusun, yiğitliğin, özgürlüğün nerede olduğunu öğrenecekler. Sadece görmekle, öğrenmekle yetinmeyecekler. Gelip kendi ülkelerindeki onbinlerce insana anlatacaklar... O binlerce insan, duyduklarını başka yerlerde, başka başka insanlara anlatacak... Böylece emperyalizmin ikiyüzlülüğünü bilmeyenler de öğrenecek... Ve artık mumu yatsıdan önce söndürmemek, emperyalizm için daha bir zor olacak.

Carter'in korkusu işte budur.

Orhan ONARAN

Öğrenci gençlik, demokratik hak ve özgürlükleri savunmakta kararlıdır.

Okullar Açıldı!

Orta öğrenim kurumlarında ikinci yarı yıl eğitiminin başlaması bu yıl alışılmadık bir ilgi ile karşılandı. Her yıl gerek eğitim yılı başında, gerekse 2. dönem eğitimine başlarken yapılan bayraklı, marşlı törenler bu defa TRT ve yazılı basın tarafından başlı başına bir olay olarak yansıtıldı. Törenlerin alışılagelmiş benzeri törenlerden farklı olarak, orta öğrenimde «yeni» bir uygulamaya işaret eden bir yanı vardı. Bu, siyasal gericiliğin emekçi halkımızın hayati çıkarlarına yönelik hesaplarına uygun olarak eğitimde militarizmi, şovenizmi —Hitler ve benzerlerini kıskandıracak pervasızla— körükleme, yerleştirme programının uygulamaya konulmasına ilişkin bir yenilik idi. Egemen sınıflar döviz kıtlığı, karakış, enerji sıkıntısı vb. bahanelerle ara tatilini uzatarak eğitim kurumlarını faşistleştirme operasyonuna soluk aldırttıktan sonra bu yeni saldırı harekâtına da soyundukları görevin «şanına» layık törenlerle başlıyacaklardı doğal olarak.

Orta öğrenim kurumları bugün toplumsal muhalefetin önemli odaklarından birini oluşturmaktadır. Gerek demokratik öğretmen hareketinin güçlenmesi, gerekse orta öğrenim gençliğinin hızlı politikleşmesi, siyasal gericiliğin, faşizm heveslerinin karşısında giderek ciddi bir handikap olmaya başlamıştır. Bu gelişmin ne pahasına olursa olsun durdurulması egemen sınıfların kısa ve uzun vadede çıkarları açısından kaçınılmaz gözükmektedir.

Afganistan olayları bahane edilerek başlatılan şovenizm ve militarizm fırtınası, «selam dur-arkadan vur» kışkırtmaları bunu tamamlayan amacı belli katliamlar faşist demagojiye, propagandaya elverişli koşullar olgunlaştırılmaya çalışılmaktadır. Orta öğrenim kurumlarında militarist eğitimin pervasızca azgınlaştırılması ile bu hesabın arasında yakın bir ilişki vardır.

Burada kadar siyasal gericiliğin hesabıdır. Ancak buna karşı demokratik orta öğrenim hareketinin de bazı hesapları vardır, olmalıdır. Her ne kadar orta öğrenim gençliği tepkilerini örgütsüz kendiliğinden ve çoğunlukla maceracı grupların etkisinde kalarak bu gün de sürdürüyorsa da bu tepkiler haklı nedenlere dayanmakta halkımızın talep ve özlemleriyle paralellik göstermektedir. Ve toplumsal muhalefete güç katmaktadır. Ve yine bu tepkilerin demagojiyle, baskıyla engellenemiyeceği açıktır. Gerici uygulamaların anti-demokratik uygulamaların karşısında orta öğrenim gençliğinin tutunabilmesi en başta bu hareketin kendiliğindenlikten ve maceracılığın etkilerinden uzaklaştırılmasına bağlıdır. Yakın vadede demokratik orta öğrenim hareketinin daha örgütlü öğrenci öğretmen dayanışmasının, tümüyle demokratik hareket ile orta öğrenim hareketinin dayanışmasının daha güçlendirilmesi için yapılması gereken «merkezi siyasal işbirliği», «demokratik platform» doğrultusunda atılan adımlarla bu ke-

Devamı s. 5, sü. 5'de

Türkiye'nin İMF imzalı «Sağlık Raporu»!

Batı'nın gelişmiş kapitalist ülkeleri Türkiye'nin kendilerine muhtaçlığının ölçüsünü çok iyi biliyorlar. İşin daha da kötü olanı, Türk burjuvazisi de durumun farkında.

Kapitalist ekonominin şu ya da bu hastalığına hangi ilâcın verileceği iyi kötü bilinmektedir. Ama Batı'nın bu konuda uzmanlaşmış adamları, masalarına Türkiye sorunu geldiğinde şaşıp kalıyorlar. Neresinden tutacaklarını, nasıl tutacaklarını bir türlü kestiremiyorlar.

Demek ki, Türkiye'nin çapulcu burjuvazisi bugüne ne yaptığını bilmeden gelmiş. Bugünden sonra da ne yapacağını da bilemiyor. Batı ne dilerse onu yapacak ama Batı'nın dileyecek hali yok.

Her iki taraf açısından ise «çözümsüzlük» gibi görünen durum, elbette tarihsel açıdan ve emekçi sınıflarımızın çıkarlarına dönük olarak bakıldığında çözümsüzlük olarak görünmüyor. Ama içinde bulunduğumuz günlerde, «çözümsüzlük» hali üzerinde durulmalı, bunun sonuçlarına hazır olunmalıdır.

IMF'nin Türkiye hakkında hazırladığı son rapor da Batı ülkelerinde elden ele dolaşmaya başladı. Rapor Demirel hükümetinin ekonomik yaklaşım tarzını şöyle değerlendiriyor: «Teknik kadromuz özellikle yeni önlem paketinin arkasında yatan genel felsefeyi çok olumlu karşılamaktadır» (Milliyet 5 Mart) Bu belge Demirel iktidarının «suçsuzluk» belgesi niteliğinde. Çünkü başbakan ekonomik tedbirlerin arkasında her hangi bir gizli niyet olmadığını söyleyip durmaktadır. Ama Batı, bu yaklaşımın arkasındaki «niyeti» gayet yerinde olarak sezmiş ve «olumlu» bulmuştur. Öte yandan hükümetin geri dönülmez bir noktaya sürüklendiğinin de farkındadırlar. Dolayısıyla arkasından gelecek olanı raporlarında şöyle «teşhis» ediyorlar:

«Türk yetkilileri enflasyonun kontrol altına alınması gereğini vurgulamaktadırlar. Onların bu amaçlarını sağlamada hayati önemi olan unsur parasal koşulları sınırlı tutabilme durumudur. Ayrıca ücretlerdeki gelişmeler çok dikkatli bir şekilde izlenmelidir. 1980 yılı önemli yeni toplu sözleşmelere konu olacaktır ve bunların sonuçlarının iç maliyetlere baskı yapmaması önem arzetmektedir.» (Aynı yer)

Bu sözlerin ne anlama geldiğini işçiler çok iyi bilirler. Memurlar da çok iyi bilirler. Yani, ücret ve maaşlar düşük olmalı ki, enflasyon olmasın! Kapitalistin soruna bakış açısı budur ve bu anlamda doğrudur. Emekçiler eğer yemez ve içmezlerse, hastalanırlar ve böylece kapitalizm enflasyon hastalığından kurtulmuş olur!

Bunu emekçilere kabul ettirmek mümkün müdür? Burjuvazi «evet» diyor, biz ise «hayır» diyoruz. Ama sonuç bugün değil, yarınlarda belli olacak!

Neden bugün değil de yarın. Çünkü Demirel hükümetinin bir umudu daha var. Belki dışardan yardım gelirde, hem biz kurtuluruz, hem de emekçiler kurtulur diye düşlemektedir!

Ama Batı'nın Demirel gibi düşünmediği, IMF'nin son «teşhisinden» anlaşılıyor. Şöyle belirtiliyor raporda: «Şu sırada, açık nedenlerden dolayı, yakın gelecek için bir ödemeler dengesi enjeksiyonu yapmak olanaksızdır. Ancak döviz girdilerine ilişkin en iyimser varsayımlarla bile, 1980 ve onu izliyen yıllarda Türkiye'nin temel ithalat gereksinmesi ile kullanılabilir döviz kaynakları arasında çok büyük bir açık olacağı kesindir. Bu açığın ufak bir kısmından daha fazlasının uluslararası bankalardan borçlanma ile kapatılabileceğini ümit etmek gerçekçi olmayan bir yaklaşım olarak görünmektedir.» (aynı yer)

Şimdi IMF acaba ukalalık mı yapıyor yoksa açık sözlülük mü? Çünkü Demirel umudunu kaybetmemiş görünüyor. Batı'dan duyulan her hapşırığı bir «sürpriz» gibi görüyor. Halbuki Batı'nın açıksözlüleri, sözü hiç uzatmaksızın durumu özetliyorlar. Dediklerinin özeti şu: Hastayı yerinden oynatmayın, çok tehlikelidir. Serum falan gibi şeylerle durumu muhafaza etmesine yardımcı olun yeter!

Batı'lılar, bunun dahi verilmemesi halinde —ki kuvvetle muhtemel verilmeyecektir— «ekonomik iyileşme olanağını daha da erteliyecek ve enflasyonu kontrol altına alma çabalarını etkisiz kılacak olan ve halen de fazlasıyla kısıtlanmış olan ithalatın kesileceği» görüşünü de getiriyorlar.

Durumun bir başka türlü ifadesi şudur: Demirel inkar etmekte, Batı doğrulamaktadır. Demirel umutlu görünmekte, Batı umutlu olmasının gereksiz olduğunu açıklamaktadır. Demirel «kurtulacağız» demekte, Batı bunun mümkün olmayacağını ısrarla vurgulamaktadır.

Kime inanacağımız hiç önemli değildir. Görünen köy kılavuz istemez. Türkiye'nin durumu da şahit istemez.

Bu duruma düşmüş bir burjuvazi, kendi ülkesinin emekçilerine ölümüne saldırmaktan başka çare bulamaz. Emperyalizmin de istediği budur.

«Gelecekse göreceği de var» diyebilmek için, emekçi sınıfların, güçlü, azimli, hazırlıklı ve uyanık olmaları gerekiyor. Örgütlü, disiplinli, planlı olmaları gerekiyor. Dahası birlik olmaları gerekiyor.

Doğrudan...

Hüseyin Hasançebi

«Erkekçe»!

Hiç böylesini görmemiştik. Bir haftadan beri milletin kafası allak-bullak oldu! Herkes kendi durumunu yeniden ölçüp-biçiyor, kendini bir yerlere oturtmaya çalışıyor!

Sorun, «Perma-Şharp» jiletleriyle traş olmayanların «erkek» olamıyacaklarını, bir televizyon reklamından öğrenmemizle başladı. Bu jileti kullanmayanlar ilk defa kendilerinden kuşku duyar oldular.

Reklam «erkek olmanin ölçülerini» açıklıkla ortaya koyuyor! Ve özellikleri taşıyanlar, eğer bir de Perma-Şharp jileti kullanıyorlarsa, mesele tümden halloluyor. Eğer böyle değilse erkekliği kazanmanın yolu, yetmiş beş lira harcayıp bu jiletten bir paket almaktan geçiyor.

Bu reklâm Türkiye'de sermaye sınıfının «donuna etmek» üzere olduğunu gösteriyor. Ne kapitalistlik, ne «erkeklik» bu kadar ucuzlamamıştı hiç bir zaman.

Once işi «şaka» yanından almak gerek. «Erkek askerlik yapar» ve bunu yaptığı için erkek sayılırsa, bir «göz raporuyla» askerlik yapmaktan kurtulan eski maliye bakanı Yılmaz Ergenekon'u nereye koyacağız? Süleyman Demirel, yaşı gerekli kıldığı halde, 1960 yılına kadar askerlik yapmaktan kaçınmış ise, erkek olmakta biraz geç kalmış sayılmayacak mı?

Ya da, «erkek yalan söylemez» sözü, itiraz edilmeyecek kadar hakikat ise, yüzüncü gününde hükümet programına sahip çıkanlara ne ad vereceğiz? TRT haberlerini hazırlıyanların, MHP sözcülerinin, Erbakan'ın, Feyzioğlu'nun cinsiyetlerini nasıl tayin edeceğiz?

Görülüyor ki, sorunu «şaka» yanından aldığımızda nereye kadar varacağımız belli olmuyor. Ama meselenin bir de ciddi ve düşündürücü olan yanı var. Faşist ideoloji ve propagandanın nerelere kadar sızacağı, emekçileri hangi noktalardan vuracağı sorunu...

Halkımızın, günümüz ışığında çarpık görünen ama günübirliğinde zorunlu olarak ortaya çıkmış bazı kültürel alışkanlıkları vardır. Bir jilet kapitalisti bu kültürel alışkanlıklardan birini alıyor, kendi hesabına kullanıyor. Ve açıktır ki, halkın kendisine karşı kullanıyor. Onun zaaflarını, kendi sermayesini daha da büyütmek için kullanıyor. Üstelik bunu, faşistçe yapıyor.

Açıklaması şu olsa gerektir: Anadolu'da, daha da genişletirsek şark toplumlarında halk yığınları koyu bir despotizmin altında ezilmiştir. Kendine güvenini büsbütün yitirmiştir. Yitirdiği noktada ise böylesine çürük değerlere sarılmak zorunda kalmıştır. Kapitalist: «Banka, para, fabrika namustur» derken, o «at, avrat, silah namustur» demek durumunda kalmıştır. Ve böylece, namusunun çapı kadar da mülk sahibi olmuştur!

Toplumsal kültür içinde varolan böylesi sakat unsurlar kendiliğinden ve bir anda yıkılmıyor. Ama burjuvazi bunları kullanmaya kalktığı anda yıpratıyor. Çirkinliği halkın elinde ve dilinde uzun süre gizli kalan ne varsa, burjuvazinin eline geçince ortaya çıkıveriyor.

Traş olmak, askerlik yapmak, yalan söylememek, sözünde durmak gibi olgular ve kavramlar, «erkeklik vasfı» değil, insanlık vasıflarıdırlar. Kapitalist kudurganlık bu insani olan şeyleri sermayesine katmak istiyor. Ama Türkiye'deki kapitalistin kuyruğu öylesine Amerikan kapısına sıkışmış ki, bunu bile yaparken, yüzünü gözünü bulaştırıyor.

Çünkü kendisi Perma-Şharp jiletiyle değil, elektrikli traş makinasıyla «sabah keyfi» yapmaktadır!

Maceracılık faşizmin hizmetinde

Şu günlerde ülkemizde hiç kimse demokrasinin geleceğine güvenle bakamıyor. Bu en azından «yakın gelecek» anlamında böyledir ve doğrudur. Siyasal ve toplumsal hayatımızın bütün kalın çizgileri bir yana, kişilerin davranışlarından, psikolojilerinden, korku ve dirençlerinden çıkan tüm göstergeler bu yargıya hak verir niteliğe bürünmüştür.

Şiddet araçlarının hemen tamamı halkımızın günlük yaşamına girmiş bulunuyor. İktidarın eline geçirdiği yasa değişikliği silahları, bir «polis devletinin» temellerini atmış olmaktadır. Ama sarsılan, temelleri oynayan kapitalizmi savunmaya «polis devleti» de yetmiyor. Daha ileri şiddet araçlarına ihtiyaç duyan burjuvazidir ve bu araçların tümünü denemek kararında olduğunu itiraf etmektedir.

Sözü hiç dolaştırmaksızın şu noktaya getirebilir: «Türkiye'de faşizm yakın ve somut bir tehlikedir.» diyebiliriz. Bunu söylemek, bize, sınıf mücadelesinde kararlı isek, kendimize bir «çeki-düzen» vermemiz gerektiğini de anlatır. Eğer sermayeden yana güçler sahneye gerçekten yıkıcı potansiyeli yüksek araçları sürmeye başlamışlarsa, demokrasi güçleri de aynı yolu izlemeli, en güvenilir ve sonuç alıcı nitelikte olan araçlara yönelmek zorundadırlar.

Dünyanın her köşesinde, her ülkesinde, faşizme karşı demokrasiyi koruyan güç **halktır.** Halk, öyle, anlaşılmaz, soyut bir kavram değlidir. Öncüsüyle, kitlesiyle, sınıfsal bağlantılarıyla, düşünceleriyle, çıkarlarıyla ve amaçlarıyla somut bir olgudur halk!

İşte bu geniş insan selidir faşizmi önlemeye muktedir olan biricik toplum gücü. Bu gücün iradesi olmaksızın faşizmi önlemek, bu güce dayanmaksızın demokrasiyi korumak ve bu güce dayanmaksızın geleceğe umutla bakmak olanağı yoktur. Başka kestirme yollar ise henüz icad edilmiş değildir ve edilemez de.

Bu bakımdan, faşizme karşı mücadelede kararlı olanların işe nereden başlamaları gerektiği bilinir. Ama, işe nereden başlamamaları gerektiği de bilinir. Biz bu ikinciyi konu etmek istiyoruz. Çünkü faşizm tehlikesi kadar bu da güncelleşti.

Şiddet araçlarını burjuvazi kullanıyor. Olabilir. Çünkü bu araçlar hem onun tabiatından doğmadırlar, hem de onun elindedirler. Onun amaçlarına uygun olarak «imal» edilmişlerdir. Bu eğer hüner ise, burjuvaziye ait bir hünerdir.

Bugünlerde kendisine «devrimci» adını takan bazı gruplar, burjuva pazarından elde ettikleri silahları kullanmaya başladılar. Üstelik sıkça ve sistemlice kullanıyorlar. Bankaların kapısında nöbet bekliyen erleri öldürüyor, polisleri kurşunluyorlar. Maskelerini kuşanmışlar, ortalığa dehşet saçıyorlar! Kopardıkları gürültüyü, «devrimcilik»lerinin ölçüsü olarak görüyor ve alabildiğine şişiniyorlar. Bu daha da azıtmalarına yol açıyor. Yeni eylemler planlayıp kotarıyorlar. Böylece kendilerine ilgi daha da artıyor. Bütün bu toz duman arasında kuşkusuz devrimciliklerinin altı kalınca çiziliyor, daha doğrusu bu kelimenin tırnak işaretleri koyulaşıyor!

Bu, sadece bir yanlış mıdır? Yani mücadele araçlarını doğru seçememekten doğan bir hatalı eylem türü müdür?

Hayır. Hiç böyle değildir. İşçi sınıfının bilimiyle, misyonuyla, mücadele tarzıyla, dünya görüşüyle, çıkarlarıyla bu yapılanların hiç bir ilişkisi yoktur. Hatta, doğru bir deyişle ilişkisi vardır da, bu ilişki düşmanlık ilişkisidir. Kendisinden, sınıfından, dostundan saymama ilişkisidir. Bu eylem türünün mantığı ve amaçları, emekçi sınıflara değil, burjuvaziye aittir.

Bunun tersini söylemek, bu kudurgan grupların asıl amaçlarını saklamak mümkün müdür? Yani, bu yapılanları «emekçileri kurtarmak inancında oldukları için yapılmış yanlışlar» olarak değerlendirmek, yani haklı bir amaca varmak için döşenmiş çürük köprüler diye nitelendirmek olanağı var mıdır?

Dilenciye para veren biri yoksulları kurtarmış olmaz. Belki kendi inançlarına dayanarak kendini kurtarmış olur! Ama bunlar, hem kitleleri, hem de kendilerini kurtarmaktan uzak, hatta batağa sürüklemeye elverişli yolları denemektedirler.

Uçak kaçırdılar olmadı. Adam kaçırıp fidye aldılar olmadı. Migros kamyonlarını ele geçirip halka dağıttılar olmadı. Köşe başlarında faşist öldürdüler olmadı. Er öldürüyorlar, polis öldürüyorlar olmuyor. Ne yoksulluklar açlıktan kurtuldu, ne bankalarda para tükendi, ne polis ya da askerin kökü tükendi. Hayatın kendisi de değişmedi. Emekçiler için daha da kötüleşti. Kötüleşmeye devam ediyor.

Kitleleri kurtaramıyacaklarını anladıkları için, «bari kendimizi kurtaralım» düşüncesine kapılmış olabilirler. Ama bu doğrultularıyla, kendilerini değil, ancak burjuvaziyi kurtarabilirler. Çünkü burjuvazi, onların yardımıyla demokrasi duvarında gedikler açmakta, bu gedikleri genişletmekte ve namluların ucunu halka çevirmektedir. Bunların ayaklarını bastığı zemin, burjuvazi tarafından döşenmektedir.

Böyle olunca, yani amaç burjuvazinin çıkarlarına hizmet etmekse, burjuvazinin maaşlı adamlarıyla «ortak çalışmanın» bir sakıncası da kalmıyor. Hatta, aynı amaca hizmet edildiği için, kimin maaşlı, kimin gönüllü olduğunu ayırdetmek de güçleşiyor. Ve esasen, varılan bu noktadan sonra, bunu araştırmanın önemi de kalmıyor.

Bu tür gruplar hiç bir anti faşist mücadelede, yaşanmış hiç bir devrimde, devrimci demokrat saflar içinde görülmemiştir. Ve işçi sınıfı hareketi, emekçi halk hareketi böyle «ucubeler» üretmez. Bunları tümüyle kapitalizmin kendisi üretir. Burjuvazi üretir.

Bu nasıl mümkün olmaktadır?

Pusulasını yitirenler yüzünden. Kapitalizmin tekelci güçleri, toplumun bütün kesimlerine öylesine saldırıyorlar ki, bazı sınıf ya da zümreler bu saldırı karşısında soğukkanlılıklarını yitiriyorlar. Pusulalarını hepten kaybediyorlar. Kendi usluplarını, araçlarını ve yöntemlerini yaratamadıkları için, ellerine ne geçerse onu kullanıyorlar. Çoğu zaman ellerine burjuva pazarının silahları ve yöntemleri geçmektedir. Biraz da burjuvazi «yardım» fonundan bazı «şeyler» aktardı mı, olup bitiyor. Ortaya bu silahlı çeteler çıkıyor.

İşçi sınıfı biliminde hiçbir söz boşuna söylenmiş değildir. Umudunu yitirmiş küçük-burjuvaların bu umutsuzluğu, şu ya da bu akıma karşı kudurgan bir hayranlığa her zaman dönüşebilir. Lenin böyle söylemiştir. Gördüklerimiz bunlardır. Bunlarla nasıl mücadele edileceği de işçi sınıfı bilimi tarafından gösterilmiştir.

Tehlike faşizm ise, mücadelenin sınıf ve zümre güçlerinin adını koymak da o derece kolaydır. Faşizm bir kısım tekelcilere yaramaktadır. Emperyalist mihrakların en saldırgan en gerici kesimlerine yaramaktadır. Demek ki her durumda bütün emperyalist güçlere bile yaramıyor. İşte politika, küçük-burjuvanın sapıklığından kurtulduğunda bu derece incelmektedir!

Faşizmin dostları belli ise, düşmanları da bellidir. Bu bütün halktır. Halkın bütün sınıfsal ve zümresel unsurlarıdır. Ve bu zümrelere yol gösterecek olan sınıf işçi sınıfı, mücadeleye ışık tutacak olan da işçi sınıfının bilimidir.

O halde işe nereden başlanacağı, başka bir deyimle nasıl devam edileceği kendiliğinden açığa çıkmaktadır. Faşizme karşı olan güçleri birleştirmek, bir **cephe** içinde toparlamak, «Başka yolu yok mudur?» sorusu hep «hayır!» duvarına çarptığı için, bu sanıldığı kadar da zor değildir.

Bu güçler örgütlüdür. Örgütlü olanları bir araya getireceksin. Örgütsüz olanları da varsa, onları bir yandan örgütleyeceksin, bir yandan cepheye katacaksın. Kimi katacağı, bütün bu işleri kimin yapacağı da bellidir. İşçi sınıfı sosyalistleri. Onların da birliği mi sağlanamamış. İşte o zaman, hem onların birliğini sağlayacak, hem de tüm anti-faşistleri bir araya toplayacak **süreç** bu bir kaç boyutlu örgütlenme sorununu çözebilir.

Bir tarafta faşizmden yana olan saflar. Bunun karşısında anti-faşist saflar... Bu tabloda küçük burjuva maceracılar, teröristler, silahlı çeteler nerede kalırlar?

Eğer anti-faşist güçlerin iradesi ve eylemi bu tabloyu yaratabilirse bu hastalıklı toplumsal unsurları, yani demokrasi mücadelesi üzerine çirkin lekeler gibi düşen küçük-burjuva serüvenciliğini kullanmak kimsenin işine gelmez. Kolay

Devamı s. 5, sü. 6'da

Sağ basından

100 gün ve kel satıcılar!

Hükümetin 100 günü Demirel'in hesabına göre de çok şükür doldu. Şimdi Demirel bu 100 günün kendince bilânçosunu çıkartıyor. Bu yazı kaleme alınırken Demirel'in üç günlük basın toplantısı dizi programı henüz başlamamıştı. Ancak sağın kalemşörleri bu dizinin girizgâhını yapmaya çoktan başladılar.

ÇAĞDAŞ BİR GELENEK!

Demirel 100 günlük mehil isterken, gazetecilere ve bu arada TV ekranlarından milyonlarca yurttaşa, eli kolunu sallaya sallaya «bakın çok ciddiyim, benim böyle kesin konuştuğumu hiç görmediniz değil mi?» diye soruyor ve 100 günde her bir şeyi «halledeceklerini» yineleyip duruyordu. İyi de, bu 100 gün nerden çıkmıştı. Bunu Tercüman'ın Rapor'cusu Güneri Civaoğlu'ndan öğreniyoruz:

«İlk 100 günün olumlu ve olumsuz yönleriyle bir muhasebesini yapmak çağdaş toplumlarda bir gelenektir. Çünkü 100 gün, elbette bir hükümetin bütün problemlerin üstesinden gelmesi için çok kısa bir süredir, ama 100 gün içinde birşeyler yapılabilir. Ve o yapılmış olanlara bakarak, hükümetin geleceğe dönük başarısı ya da başarısızlığı konusunda oldukça tutarlı bir fikir sahibi olmak mümkündür.» (Tercüman, 5 Mart Çarşamba).

Raporcu böyle diyor, ama Demirel başlangıçta hiç de böyle konuşmuyordu. Çünkü Demirel, emekçilerin kendisi hakkında en az 15 yıldır «tutarlı bir fikir sahibi» olduklarını iyi bilir!

2. 100 GÜN

Civaoğlu 100 günün «oldukça tutarlı bir fikir sahibi olmak» için yeterli olduğunu söyledikten ve iki gün boyunca fikrini zikretmek için uğraştıktan sonra, anlaşılan pes edip şöyle yazmış bir gün sonraki yazısında:

«Bize göre, AP hükümeti için daha sağlıklı bir yorum, **İkinci ara mizanda** yani ikinci 100 günün sonunda verilebilir.

«İlk sonuçlar o zaman alınacaktır.» (Tercüman, 6 Mart Perşembe).

Raporcu ya malûmu itiraf ediyor ya da Türkiye o sözünü ettiği türden «çağdaş bir toplum» değil!

DIŞ KARAR MERKEZLERİ

Burjuvazi ve vekilleri, yıllardır işbirlikçiliklerini gizlemek, İMF'nin buyruklarını öpüp başlarına koyduklarını yalanlamak için çabalayıp durdular. Ama iş o kerteye geldi ki böylesine itiraflar bolca görülür oldu:

«Ekonomi biliminin göstergeleri olumludur. O göstergeleri değerlendirme yeteneğindeki iç ve dış karar merkezleri ümitlidirler.» (Aynı yer)

Bay Rapor'cu 100 günü değerlendirirken en başa bunu yazmış:

Kimdir acaba bu «Göstergeleri değerlendirme yeteneğindeki **dış karar merkezleri?»** Türkiye'nin kaderi hakkında —haşa huzurdan— «dış karar merkezleri»nde kararlar mı verilirmiş! Merdi-i kıpti hikâyesi tam da budur işte.

BİR TANE DAHA

Bir «merd-i kıpti» de Rauf Tamer:

«İkinci yüz gün millete hayırlı olur inşallah...» (Tercüman, Çarşamba)

«Yüz gün» sözünden sonra, dahi anlamda bir (de) takısı koymadığına göre, ilk yüz gün kimlere hayırlı olmuş acaba?

KEL NAZLI MI?

Nazlı Ilıcak haftalardır ipin ucunu kaçırmış yazıp duruyor. Ama ne söylediğini kendi de biliyor mu, biraz şüpheli. 100 gün üzerine yazdığı son yazısında aktardığımız söz kendini ve arkadaşlarını ele veriyor mu?.

«Her kel satıcının bir kör alıcısı bulunduğuna göre...» (Aynı yer).

Zimbabwe halkı seçimlerde kararlılığını kanıtladı

ZAPU lideri Nukomo seçim kampanyası sırasında.

● Seçimlerde 100 üyeli Parlamento'nun yerli halka ayrılan 80 üyeliğinden 77'sini Yurtsever Cephe'yi oluşturan ZAPU ve ZANU temsilcileri kazandı.

● Yeni hükümet Güney Afrika'daki ırkçı yönetimin ve meperyalizmin açık tehdidi altında kuruluyor.

Zimbabwe'de seçimler Zimbabwe halkının hangi koşullar altında olursa olsun bağımsızlık mücadelesini yükselteceğini bir kere daha gösterdi. 100 üyeli parlamentoda yerli halka ayrılan 80 üyeliğin 77'sini Yurtsever Cephe'yi oluşturan ZAPU ve ZANU temsilcileri kazanırken, kukla Muzorewa grubu yalnızca 3 üyelik alabildi. Seçimler sonrasında seçimlerde en çok oyu alan ZANU örgütü lideri Robert Mugabe hükümeti kurmakla görevlendirildi. Mugabe'nin ZAPU lideri Nkomo'ya koalisyon hükümeti teklif edeceği görüşü belirtiliyor.

Nkomo böyle bir teklifin gerçekleşmesi halinde Parlamentoda 77 üyeliğin sağlanmış olacağı ve bunun önemini vurguladı.

Çeşitli baskı ve saldırı ko-

Devamı s. 5, sü. 3'de

KISA... KISA...

● Dünya Sendikalar Federasyonu Ortadoğu'da ABD askeri gücünün artırılması ve emperyalizmin Pakistan'ı saldırganlık üssü haline getirme çabaları şiddetle kınadı. DSF tüm dünya işçileri ve sendikalara çağrıda bulunarak ABD ve Çin'in Pakistan'a ve karşıdevrimci Afgan çetelerine silah satışının protesto edilmesini istedi.

● Afrika'nın güneyinde Güney Afrika topraklarının ortasında yer alan Lesotho ile Sovyetler Birliği arasında diplomatik ilişki kuruldu ve iki ülkenin karşılıklı olarak elçilik açacağı bildirildi. İki ülkenin dostluk ve karşılıklı yarar temelinde, eşitlik, içişlerine karışmama, toprak bütünlüğü ve ulusal bağımsızlığa saygı ilkelerine dayalı işbirliği ilişkilerinin kurulduğu açıklandı.

Kolombiya halkı zor günlerden geçiyor

15 ülke büyükelçisinin rehin alınmasıyla dikkatler Kolombiya üzerine çevrildi.

Kolombiyada acı sonuçları bugün de duyulan baskılar yıllar öncesine uzanıyor. 1830-1903 yılları arasında Kolombiya 9 içsavaş yaşadı. 2. Dünya Savaşı'ndan sonra yeni ve 300 bin kişinin ölümüyle sonuçlanan bir içsavaş yaşandı. Savaş sonrası liberaller ve muhafazakârlar arasında kurulan «denge» bugüne kadar sürdü. Buna göre bu iki geleneksel burjuva partisi hükümetten başlayarak devlet kademelerini pay ediyor ve sırayla dört yılda bir başkanlık koltuğuna oturuyorlar. Ancak yönetimde ordu söz sahibi bulunuyor. Ordu ülkenin ekonomik ve siyasi hayatında belirleyici bir rol oynamakta; öyle ki ordunun onayı olmaksızın hiç bir karar alınamıyor.

Ülke ekonomisine gelince, üretimin yüzde 20'si ve ekonomik faaliyetin yüzde 50'sinden fazlası çok uluslu tekeller tarafından kontrol ediliyor. Tüm temel iç ve dış ticaret tekellerin kontrolunda bulunuyor. 10 finans grubu 600 büyük sermayeli işletmeyi denetimde tutuyor.

Tarımda ise 860 bin orta ve küçük çiftçi toplam 1.200 bin hektarlık toprağa sahipken, 1100 büyük toprak sahibi 6

Devamı s. 5, sü. 3'de

SOSYALİST ÜLKELERDEN

Sosyalist ülkelerde yaşıyanlar işsizlik, hayat pahalılığı, vergi yükü nedir bilmezler.

Sosyalist Ülkelerde Vergi

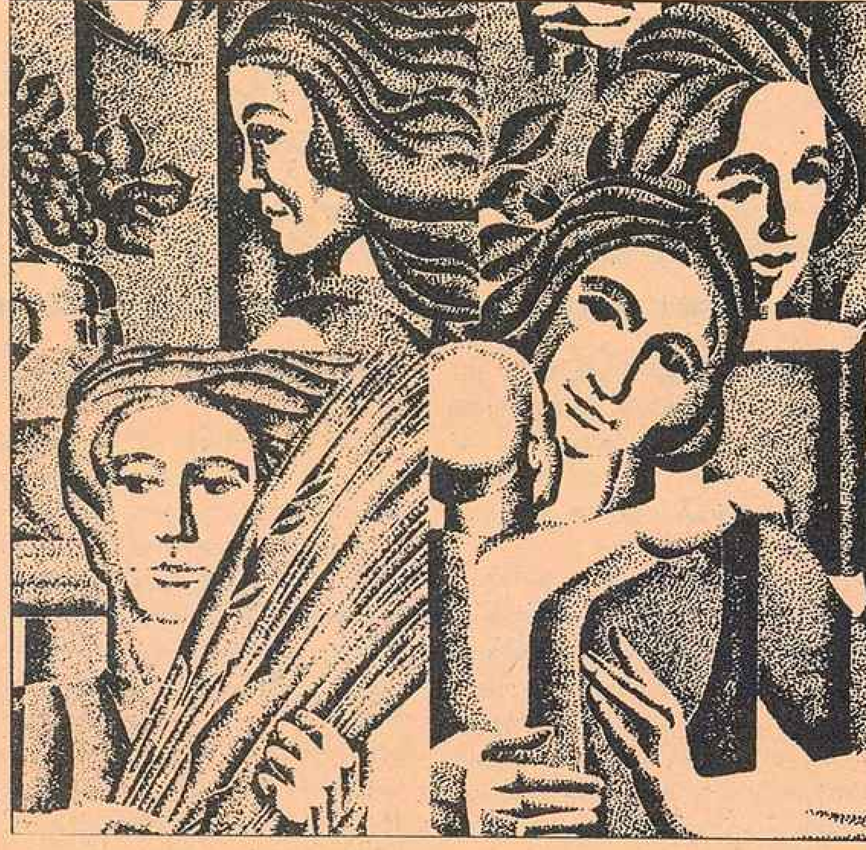
Vergi değişikliği sözlerinin çokça edildiği emekçilere yeni vergi yüklerinin getirilmek istendiği günler yaşıyoruz.

Sosyalist ülkelerde vergi nasıl düzenleniyor?

Bulgaristan'da varolan vergi sistemi devlet bütçesine para toplama amacı değil, yurttaşların elde ettikleri bazı gelirlerin ayarlanması ve dağılımının yeniden yapılmasını öngörmektedir. Nitekim devlet bütçesi gelirlerinde vergiler yalnızca yüzde 8-10 oranında bir paya sahiptir.

Bulgaristan'daki gelir vergisi yasasına göre, işçi, memur, kooperatifçi, köylü ve diğer çalışanlara verilen iş ücretleri vergilendirilir. Asgari ücret vergi dışı bırakılmıştır. Asgari ücretin üzerindeki ücretler yüzde 12-14 oranında vergilendirilmektedir. Asgari ücretten başka, miktarı ne olursa olsun emekli aylıkları, işgörmezlik ödeneği, burslar, işçi ve memurlara verilen prim ve para ödülleri, yüksek üretim başarılarından ötürü nişan ve madalya alanların armağanları, bütün hükümet ödülleri vergi dışı bırakılmıştır.

Doğum Teşvik Kararnamesi gereğince bekâr kız ve erkekler, çocuk sahibi olmayan boşanmış ve evli kimseler 30 yaşına kadar gelirlerinden yüzde 5, bu yaştan sonra yüzde 10 vergi öderler. Bu vergi bir ceza değil, yeni kuşağın yetiştirilmesine toplumun katılması anlamını taşımaktadır.

Yaşasın 8 Mart!

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'dür. Bundan 123 yıl önce 8 Mart 1857'de Amerika'da New York'ta dokuma işçisi kadınlar 10 saatlik işgünü ve oy hakkı için greve başladılar ve bu grevi kanları, canları pahasına yükselttiler. Amerikalı dokuma işçisi kadınların bu şanlı grevinin başlangıç günü bugün Dünya Emekçi Kadınlar Günü olarak kutlanırken dünyanın dört bir yanından kadınlar baskıya, sömürüye karşı mücadelelerini kararlılıkla yükseltiyorlar.

8 Mart Emekçi Kadınlar Günü ilk kez 1911 yılında kutlandı. Bundan bir yıl önce 1910 yılında toplanan sosyalist kadınların 2. Uluslararası Toplantısı'nda işçi sınıfı hareketinin önde gelen isimlerinden ve dünya demokratik kadın hareketinin seçkin önderlerinden Klara Zetkin, 1857'de grev yapan yiğit kadın emekçilerin anısına 8 Mart'ın Dünya Emekçi Kadınlar Günü olarak ilan edilmesini önerdi. Önerinin kabul edilmesiyle 8 Mart 1911 yılından bugüne dünyanın dört bir yanında emekçi kadınlar günü olarak kutlanır ve bugün kadın işçiler, emekçiler mücadelelerini daha bir güçlü haykırırlar.

8 Martlardan 1917'de Rusya'da kutlananı emekçi kadınların dayanışmasının ötesinde başka boyutlar taşımıştır. 8 Mart 1917'de işçi kadınlar Petrograd yollarında «Barış ve Ekmek» isteyen bir yürüyüş düzenlediler. Bu yürüyüş, işçi, emekçi kitlelerin çarlığı devirerek iktidarı kendi ellerine alma ve insanca yeni bir hayatın yollarını açacak büyük gösterilerden ilki oldu.

Ama dünyanın bir yanında emperyalistlerin çıkar çatışması henüz son bulmamıştı. Onlar daha rahat yaşasın, kan ve zulüm üzerine kurulu

Devamı s. 5, sü. 4'de

Barış ve Sosyalizm

Sendikal Haklar için Mücadele Yılı

Dünya Sendikalar Federasyonu 1980 yılını «Sendikal Haklar İçin Mücadele Yılı» olarak ilan etti. DSF'nin bu kararı özellikle son zamanlarda tüm kapitalist ülkelerde sendikal haklara yöneltilen saldırıların yoğunlaşması gözönüne alınırsa büyük bir önem taşımaktadır.

Gelişmiş kapitalist ülkelerde sendikal hakları kısıtlayıcı yasaların çıkarılması, grevlerin yasaklanması, sendika yöneticileri başta olmak üzere sendika üyelerine yönelik baskıların artması sürerken, bu uygulamalar emperyalizme bağımlı geri ülkelerde daha da katmerli olarak sergileniyor. Şili, Uruguay, Sudan, Pakistan vb. ülkelerde sendikal haklar tamamen ya da ağır kısıtlamalarla fiilen uygulamadan kaldırılmış bulunuyor. Irkçı Güney Afrika ve İsrail işgali altındaki Arap topraklarında da sendikal haklar tanınmamaktadır.

Sendikal hak ve özgürlüklere yönelik bu saldırılar emperyalizmin hemen her alandaki bunalımının derinleşmesiyle daha da artmaktadır. Sömürücü çarkına daha da fazla sarılarak, işçileri, emekçileri daha fazla sömürerek, ve bu arada silahlanma ve savaş kışkırtıcılığın hız vererek bunalımın yükü emekçilere çektirilmeye uğraşılmaktadır. ABD, F. Almanya, Fransa, İngiltere, İtalya ve Japonya başta olmak üzere gelişmiş kapitalist ülkelerde işsizlik hızla yaygınlaşmaktadır. Milyonlarca işsize yenileri katılmaktadır. 1979 Ekim'inde gelişmiş kapitalist ülkelerde kayıtlı işsiz sayısı 16 milyondur. Resmî kayıtlarda yer almayan işsiz sayısı ise bunu çok aşmaktadır. Yine hayat pahalılığı hızla artmakta, emekçiler daha ağır yaşama koşullarına zorlanmaktadırlar.

Milyonlarca işçinin örgütlü bulunduğu sendikalara ve işçilere yönelik bu saldırılar emperyalizmin tüm barış, demokrasi güçlerine yöneltttiği topyekûn saldırının bir parçasını oluşturmaktadır. Ve aynı zamanda sosyalist sisteme yönelik saldırılarla bütünlenen emperyalist saldırganlık dünya halklarını tehdit etmektedir.

İşçilerin sendikalarda örgütlenerek sürdürdüğü ekonomik-demokratik mücadele, emperyalizmin artan saldırganlığı karşısında kararlılıkla yükselmektedir. 1979 yılında dünyada 50 milyondan fazla işçi greve gitmiş ve direnmişlerdir. Satınalma gücünü korumak ve iş güvencesini sağlamakta, uzun mücadelelerle kazanılmış sendikal hak ve özgürlükleri sonuna kadar koruma ve geliştirmekte kararlı olduklarını göstermişlerdir. 1980 yılı bu kararlılığı bir kere daha ve daha ileri boyutlarda sergileyecektir.

SANAT-KÜLTÜR-BİLİM

Edebiyat ve 12 Mart

Seyyit NEZİR

Önemli toplumsal değişimlerin arefesinde, düşünce hayatının da bir **altüst** oluşa girdiği, tarih boyunca gözlenmiş ve bugün artık kesinlikle bilince kazanılmış, benimsenmiş ve yeni görüşlerin değerlendirilmesinde sürekli göz önünde tutulur olmuştur. Değişimin toplumsal yapıda uç vermeye başlamasıyla birlikte, onun yönü ve biçimi, en azından, görünüşteki durumlarının bilince bıraktığı izlerle düşünce dünyasına yansır. Başlangıçta belirti halinde yüze çıkan düşünsel yenilenme, kendini hazırlayan sürecin doğrultusu daha açık bir nitelik almaya, daha somut veriler sağlamaya başlamasından sonra, bu süreci daha tam izlemek gereğini duyar. Somut olaylar dizisi, bilіçte billûrlaşma noktasına geldiğinde, somutlar bütünü yakalanır ve onlara yön veren tarihsel nedenlerin, birikimin açıklanması, genel kurallarının konması mümkünleşir, yani soyutlama aşamasına gelinir.

Belirli bir toplumsal kesit ele alındığında, edebiyatın —genel olarak sanatın da— gerçek işlevini yerine getirip getiremediği, bu somut verilerin **içine** girip girememesi ve yapılması mümkün soyutlamalar için elverişli birikim sağlayabilme yeteneğiyle ölçülür. Büyük toplumsal değişimlerin arefesinde, büyük edebiyatın doğabilme olanağı bu nedenle sürekli varolmuş ve genellikle de **edebiyat, bu olanağı harcamamıştır.**

Ancak bunu, kendine kadarki tarihsel toplama —yeni bileşimlere yönelerek— özümlemeyle gerçekleştirmiştir. Edebiyatın olduğu kadar, onun belirleyicisi olan toplumun tarihini de kavramıştır. Bu anlamda, bilimin, özellikle tarihin diyalektiğini insan bilincine sağan bilimin öncülüğüne gereksinim duymuştur. Ve tarihin ayaklarının somut insanî ilişkiler toprağına sağlam basmasında, geleceği yorumlamaya gerekli verileri canlı öğeleriyle biriktirmede üzerine düşeni yapabilmiştir. «Kapitalist toplumun insanî ilişkilerini canlı olarak gözlemede Balzac'ın önem kazanması» işte edebiyatın bu üzerine düşeni yapmış olmasından gelir.

12 Mart 1971'in, Türkiye'deki toplumsal gelişmeyi beri yanda noktalarken, ilerde onu daha bir açtığı, gelisme dinamiklerinin neler olduğuna açıklık getirdiği hep söylenen bir saptamadır. Noktalanan, gerek demokrasi, gerekse düzeni değiştirme mücadelesinde küçük burjuvazinin ileri sürülen «alternatif» yeteneğidir. Barutunun tükenmişliği büsbütün açığa çıkmıştır, çünkü öte yandan, açılım, üzerinden daha bir yıl bile geçmiyen 16 Haziran'la işçi sınıfının varolan toplumsal kesite ağırlığını duyurması yönündedir.

Ancak işçi sınıfı, siyasal iktidara ağırlığını koyacak, hiç değilse demokrasinin kaderine yön verecek düzeyde değildir. Küçük burjuvazi ise, tükenmişliğini sezmekte, bunun acısıyla, toplumsal gelişmeye en son ağırlığını, üstelik bu kez işçi sınıfı da yedeğine alarak koyma fırsatını yakalama peşindedir.

Öncesi, 12 Mart'ın trajik gerçeği, kendini şöyle gösteriyordu: Emperyalizme bağımlı kapitalist gelişme karşısında konumunu yitirmekte olan küçük burjuvazi, ya ölüme boyun eğecek, yani bu sonuca katlanacak, ya da intihar edecektir. Kapitalist gelişmenin sonuçlarına asıl dikilmesi gereken işçi sınıfı ise, ya sürüklenecek, ya da geri çekilecekti. Ama, her ikisi de, işçi sınıfı için faşizmden en ağır yarayı kendinin almasını getirecektir. Sosyalistler bilinçli olarak, işçi sınıfı sınıf içgüdüsüyle ikinciyi seçti.

Şimdi, 12 Mart'ın bu tarihsel kesitine nereden ve nasıl gelindiği çözümlenmeksizin, dönemin trajedisini verebilmek, somut insanî ilişkilerde bunu gözleyebilmek olanaksız olduğuna göre, görünüşteki olgularla yetinilebilir mi?

Sorun, ilkin, teorinin ışığında gelinen yerin köklerini aramak, sonra da trajedinin adını koymak biçiminde ele alınmak gerekirken, görünüşteki olgularla yetinmek hele sosyalist gerçekçi iseniz, yeterli olamaz.

Ancak, bugünün köklerini gizleyen tarihe uzanmak ve bugüne tarihten gelmek, sözgelimi 1908 meşrutiyetini romanlaştırmakla işe başlamak değildir. Asıl olan, o köklerin, bugündeki uçlarını yakalamaktır. Kemal Tahir'in birinci yanılgısı buydu.

Öte yandan, bugünü tarihte çözümleme çabası, onu, geçmişte yitirmekle sonuçlanacaksa, Kemal Tahir'in ikinci yanılgısına düşülecekti. Nitekim, soruna tarih boyutundan eğilenler, bugünün gerçeğini hâlâ kazanamadılar.

Oysa 12 Mart öncesinden kavranmak, Marks'ın dediği gibi, tarihe bugünden gitmek ve onu bugünde ele geçirmekle olanaklıydı.

12 Mart romanlarında, 12 Mart trajedisinden elle tutulur, gözle görünür izler olmayışı, işte bu teorik kavrayış ve tarihsel yaklaşımın yokluğuyla ilgili bir sonuçtur. İster zaman dışı, soyut bir bağlamda ele alınsın —Yaralısın'da olduğu gibi—, ister trajediyi yaşayanların zaman kesitinde soruna eğilinsin —47'liler de olduğu gibi— anlatılan kesit ve insanlardan, 12 Mart'a ilişkin sağlam bir gerçeklik üretilemiyecekti. 12 Mart'ı işleyen romanların geneli içinde bir adım önde olanlar yok değil ama, trajedinin bütününü yakalıyan, gerçekleştireni yok!

Derin toplumsal çelişkilerin yaşandığı dönemlerde ve büyük toplumsal değişimin hemen önünde yaratılma olanağı bulunan **edebiyattan belirtiler** de mi yok? Belirtiler var ama belirtilerle yetinilemiyecek, onların çizgileşmesini, billurlaşmasını gereksinecek kadar önemli bir olay niteliğindeyse 12 Mart ve bugün çok daha acılısı gündemdeyse, edebiyat ve özellikle roman da, döneme yakışır büyüklüğünü gerçekleştirmekle sorumludur.

Soruna teorinin ışığında eğilmek, olguları yüceltmek ya da eksiltmek yerine, ilkin gerçekliği olduğu düzeyde ve olanca somutluğuyla gözlemek, sorna da onun dönüştürülmesinde edebiyatın yüklenmesi gerekeni yapmak çoktan beri gerekli ve olanaklı hale geldi.

Ancak bu gereklilik, bir başka gerekliliği de birliğinde taşıyor: Romancının kendini politik bağlantıların üstünde, hiç değilse dışında tutma tavrını aşma zorunluğunu, yazar, bulaştırdığını gör mezden gelemez artık. Üstelik öyle bulaşıklar ki, elinde olmadan okura bulaştırdıkları politik eylemin yıllardır temizlemeye çalıştığı, ama her attığı adımda yeniden karşısında bulduğu cinsten!

Edebiyatın 12 Mart'a tutacağı ayna, getireceği eleştiri, eğer onun işlevi azımsanmıyorsa, sanıldığından da önemlidir. Emekçileri, aydınları, kendi ülkelerinin somut gerçekliğine ciddi biçimde kafa yormaya yönelmede edebiyatın da payı vardır. «Bir ülkenin edebiyatı toplumunu ne denli tanıyorsa, toplum da kendini o ölçüde tanır» diye düşünenler, romanlarında ülke gerçekliğini ne kadar tanıdıklarını yeniden ve politik eylemin bütünlüğü ışığında düşünmeliler.

Yarın bu romanları okurken, işçi sınıfı soracak: «Ben nerdeyim? 12 Mart'ta benim yerim ve durumum ne?»

Bu sorunun karşılığına daha fazla gecikilemez.

Petrol Kokan Çalkantı Musikisi...

Zeynep KARABEY

Kadının biri, iç gıcıklayıcı bir giysi içinde, başkalarının saçlarından yapılma lepiska saçlarıyla geçmiş karşımıza, kalça kıvırıyor, gerdan kırıyor, bir yandan da gazel atıyor: «Aman petrol, canım petrol...»

Neyse ki düzen kendi kendini öylesine rezil etmekte ki, eleştirmek için fazla yorulmaya gerek yok. Neresinden tutsan şapır şapır dökülmekte.

Kiminin erevizyon, kiminin örövizyon, kiminin kerevizyon dediği, televizyonumuzun son kepazeliklerinden biri, —müzik olması önemli değil— herkesi pek eğlendirdi.

Sömürünün türü var, bilirsiniz. Bazen insanın sırtını sıvazlaya sıvazlaya sömürürler, bazen de kör kör gözüm parmağına yöntemiyle. Bizde ikisini de beceriyorlar. Özellikle sanatta, beğenide, sömürü sırtı sıvazlama yöntemiyle yapılıyor. Bunalımlar açık saçığın da ötesinde kepazeliğin dik alası filmlerle unutturuluyor. Can sıkıntısı yarı gazel, yarı türkü, «Türk hafif müziği» adı altına sokulmuş görülmemiş tuhaflıkta müzik müsvetteleriyle gideriliyor. Böylesi bir sömürünün en yararlı aracı da elbette televizyon olmalı. De di ya, «televizyonun başı», «halkın yüzünü güldürmeliyiz» diye... Politikasını iyi beceriyor doğrusu. Son şarkı yarışmasının sonuçları da böyle oldu. Milletin yüzü pek güldü. İçinde, kimi zaman tanesini 10 liraya aldığı odunları yakmakta olduğu sobasına bakıp, «Aman petrol, canım petrol» diye gerdan kırıp göbek attı millet...

Etin kilosu, odunun tanesi, sömürmenin böylesi unutuldu. Bir süre herkes boyalı basının «skandal» ile kaymaklı ekmek kadayıfı haline soktuğu Eurovision ile uğraştı. Ooooh, dünya varmış. Sorunlar kadının birkaç kalça vuruşu ile, hooop rafa atıldı.

Kişilerin dünya nimetlerinden bazılarını ince eleyip sık dokuyarak, kendilerine uygun biçimleriyle sevmeleri... Beş duyularını tırmalamayan, okşayan güzel'e eğilim duymaları... İşte bunlar sömürü ögesi yapılıyor. Madem ki kişilerin çoğu gazelli, naralı ezgilerden hoşlanıyor, o zaman sinekten yağ çıkarmalı. Bu beğenilerini burunlarından getirmeli. Ucunda bol para da olmalı... Müziğe değgin sömürünün kuralı da bu. Eurovision denen müzik rezaletinin doğuşunda da bu ilke yatıyor. Plak şirketlerinin ağababaları haftalar aylar önce tezgaha koyuyorlar, neyin ne olacağını. Sıkı bir pazarlık dönüyor. Kim hangi ülkede daha çok plak satacak, beş aşağı on yukarı kararlaştırılıyor. Sonra yığınlar geçiyorlar aptal kutularının karşılarına, fındık fıstık yiyerek bahse tutuşuyorlar. O şarkı kazanacak, yok öteki şarkı birinci olacak... Sonuç belli olur olmaz da hurra... plakçı dükkanlarına hücum. Bir bakıyorsunuz yoktan «sanatçılar» var olmuş. Plakları milyonlar satmış... Elin iki paralık dansözleri bu yarışmanın ardından uluslararası üne kavuşuyor... Sonra da boyalı basınlar bu yerden bitme ünlülerin yatak odaları konusunda romanlar düzüyor...

Tezgah böyle kurulmuş. İstersen alma!

Bizim ünlü şarkıcımız için de Avrupa'da büyük bir tanıtma çalışması yapılıyormuş. Tabii ki halka değil bu tanıtım. Plak şirketlerinin yöneticilerine. «Ivır zıvır» plak şirketi, «garanti» vermiş, «fasa fiso» plak şirketi de

Devamı s. 5, sü. 2'de

Gerçek — Sahibi: Ali Kar, Sorumlu Müdür: Hamit Çaylı — Adres: Başmusahip Sokak Tan Apt. 10/11 Cağaloğlu - İstanbul Tel: 28 27 41 — Ankara Bürosu: Kızılırmak Caddesi, Kızılırmak Apt. 36/5 Yenişehir, Tel: 17 28 70 — Dizgi: Kitle Gazetecilik Matbaacılık A. Ş Baskı: Hürriyet Ofset Tesisleri

Hayat pahalılığı

Baştarafı s. 1'de

satın alabildiklerimizin ancak yarısını bu yıl alabileceğiz.

Egemen burjuva iktidarının örgütlerinden biri olduğu için verdiği rakamlara pek güvenilmese de İstanbul Ticaret Odasının açıkladığı fiyat artış oranları hayat pahalılığı hakkında yeterli fikri veriyor. Buna göre geçen yılın şubat ayından bu yılın şubat ayına kadar fiyatlarda ortalama yüzde 104 oranında bir artış olmuş durumdadır. Bu artış yalnız gıda maddelerinde yüzde 96,8, giyim ve ev eşyalarında yüzde 120, kiralarda yüzde 70, odun, kömür, mazot gibi yakacak maddelerinde ise yüzde 207 oranında gerçekleşmiştir.

1977 yılının fiyatlarıyla Mart ayı itibariyle içinde bulunduğumuz yılın fiyatlarının karşılaştırması hayat pahalılığının ne kadar korkunç boyutlara ulaştığını göstermektedir. Örneğin 1977 yılında 42 lira olan beyaz peynir, bu yıl 200 liradır, zeytinyağı 28 lira iken, 210 liraya, şeker 810 kuruşken, 32 liraya, kuru fasulye 17 liradan, 70 liraya, tuz 4 lira iken 30 liraya, et 62,5 lira iken, 300 liraya yükselmiş bulunuyor.

Ücret ve maaşlarda meydana gelen artışlar ise sadece yüzde 30 civarında kaldığına göre emekçi halk kesimlerinin, çalışan yığınların büyük bir yoksullaşma içine girdiği görülüyor.

Sorulacak hesap

Baştarafı s. 1'de

virmelerinin hesabını soruyor.

Ülkemizi emperyalizme bağımlı hale getirenler ve bu bağımlılığı habire pekiştirenler kimlerdir? Köylüyü topraksız, işçiyi işsiz, memuru parasız, öğrenciyi okulsuz, milyonlarca aileyi odunsuz, kömürsüz, yağsız bırakanlar kimlerdir?

Demiryolları yerine petrole bağımlı karayollarını ulaşım şebekesi olarak seçenler, kömür ve suyla elektrik üretmek yerine petrolle üretmeyi tercih edenler, demir, çelik, motor, traktör yerine buzdolabı, otomobil, jiklet ve deterjan üretip bunların tüketimini kışkırtanlar kimlerdir? Gerçek bir sanayileşme yerine dışa bağımlı bir montajcılığı yüksek ve kolay kârlar uğruna tercih edenler kimlerdir?

Üretemedikleri için halkı aşsız ve işsiz bırakanlar, haklı olarak yükselen hoşnutsuzluktan ve bunun örgütlü ifadesi olabilecek halk muhalefetinden ölesiye ürktükleri için, bir yandan da emekçi kitleleri hürriyetsiz bıraktılar. Cumhuriyet tarihi boyunca kaç kere ceza yasasında değişiklik yapılarak özgürlüklerin daha da kısıtlandığının hesabı buna tanıktır. Kaç kere «tevkifat» yapıldığı yani kitle halinde tutuklamalara başvurulduğu, halkın çıkarlarını savunanların kaç yıl zindanlarda çürütüldüğü, sürüldüğü, öldürüldüğü buna tanıktır.

Şimdi elli küsur yıla ilave olarak bir yüz gün daha yaşandı. «Elli yıl ne yaptığına bak, yüz günde ne yapacağını söyle!» Bunun cevabı işsizliğe, aşsızlığa ve hürriyetlerin gün be gün kısılmasına devamdır. Üstelik burjuvazinin ülkemizi içine soktuğu açmaz öylesine derin boyutlara ulaştı ki, artık sınıf egemenliğinin devamı için özgürlükleri biraz daha kısmak, baskıyı biraz daha arttırmak yetmez hale geliyor. Bu yüzden tüm hak ve özgürlükleri bir kalemde silecek ve emekçi kitlelere «sizi bize sayıyla mı teslim ettiler?» despotluğuyla yüklenecek bir iktidarın yani faşizmin kurulması burjuvazinin gündeminde önemli bir yer tutuyor.

Sömürücü egemen sınıfların talan ve zulmüne yıllardır maruz kalan işçi sınıfı ve emekçi halkın gündeminde ise bugün faşizme geçit vermemek, demokratik hak ve özgürlükleri genişletmek, yarın tekelcilerin egemenliğine son vermek, halkın demokratik iktidarını kurmak ve sömürünün tamamen kalktığı sosyalizme ulaşmak yer alıyor.

İki sınıf ve iki gündem. Bir tarafta ezenler, diğer tarafta ezilenler. Ezenlerin gündemin de daha fazla ezmek var. Ezilenlerin gündeminde ezilmemek ve bir daha ezilmemenin koşullarını yaratmak var.

Bu aşamada hangi tarafın ve hangi gündemin galip geleceğini belirleyecek olan da hangi safın daha çabuk tüm sınıf güçlerini toparlayabileceğine bağlı.

Ete

Baştarafı s. 1'de

madan da olduk. Et Balık Kurumu mağazalarında 65 liradan satılan kıyma, artık 250 lira oldu. Zaten kasapların veya özel et tanzim mağazalarının yanına varamayan halkımız artık eti tamamen unutmak zorunda. Nisbeten ucuz olan balık ise denize kıyısı olan şehirlerimizde, o da daha çok Ege, Marmara ve Karadeniz yörelerinde temin edilebiliyor. Şimdi et fiyatlarının fırlamasıyla balığa yönelme artacak. Ancak balıkçıların geçim şartları da son derece zorlaştığından, yani balık tutmak için gerekli emeğin toplumsal maliyeti yükseldiğinden kaçınılmaz olarak balık fiyatları da artacak. Zaten yumurtanın yanına yaklaşılamıyordu, süt kırk liraya varan litre fiyatıyla hayal olmuştu, zar zor evimize sokabildiğimiz bir parça kıymadan da olduk.

Diğer taraftan Sağlık Bakanlığında yapılan çalışmaların sonuçlandığı ilan edildi. Buna göre ilâç fiyatları yüzde 52 artacak. Böylece emekçi halkın «en güçlüler yaşasın, gerisine ne olursa olsun» hükmüyle başbaşa bırakıldığı anlaşılıyor. Çünkü pahalılık yüzünden doğru, dürüst giyinemeyen, evini ısıtacak odunu, kömürü satın alma gücünden yoksun insanlar bir de kötü beslenmeyle hastalıklara karşı mukavemetlerini tamamen yitirmekte, hastalanınca ise ilâç satın alamamaktadırlar. Bu insanları hastalığa ve ölüme mahkum etmek değildir de nedir?

Petrol

Baştarafı s. 4'de

destekleyecekmiş... Eh, işin içinde «petrol» lafı —dolaylı da olsa— bulunduğuna göre, elbette birşeyler çıkar sonunda. Ama müziği şöyleymiş, böyleymiş. Aman efendim, müziğe ne hacet... Bu bir yarışma. Yanılıp da iyi müzik yapmaya kalkan tepetaklak olur. Amaç müzik değil ki...

Düzen böyle. Sanat bir yanda dursun. Amaç para kazanmak. Bir zamanlar ünlü vals bestecisi Strauss'un yapıtlarını «pek hoppa» bulan Avrupa, şimdi hoppalığı mal yaptı satıyor. Eh, batılı ne yaparsa iyi yapar. Biz de ülkemizde biraz heyecan yaşarız, fena mı?

Haydii... Satılık mallarımız var! Petrolü bol, göbeği yerinde, kalçası afili... Yok mu alan?!

Yazarlar tutuklanıyor!

Baştarafı s. 1'de

patılmasıyla sıçrayan baskılar üç gazeteci hakkında gıyabi tutuklama kararı verilmesiyle daha da tırmandırılmıştır.

Çok meraklısı olduğumuz «Muassır Medeniyet» ya da «Çağdaş Uygarlık» seviyesinin neresinde gazete, dergi kapatmak, yazar, gazeteci tutuklamak vardır. «Efendim ülkemizin jeopolitik durumu...» Elli yıldır özünde demokrasiyi benimseyen çevrelerin sakızına sığınılarak mı cevap verilecektir bu soruya yine?

Soğuk savaş kışkırtıcısı

Baştarafı s. 1'de

rı ve Yakın ve Ortadoğu halklarıyla birlikte barış koşulları içinde yaşayacak, ya da Amerikan üslerine topraklarını teslim ederek, komşularıyla ilişkilerini bozacak ve anlaşmazlık durumunda atom mezarı haline gelecektir.»

Görüldüğü gibi Pravda konuyla ilgili çeşitli görüşlerin yanısıra CHP'li 51 milletvekilinin görüşlerine bu yazıda yer vermiştir. İddia edildiği gibi, Sovyetler Birliği Türkiye'yi «nükleer bir mezarlık haline gelmekle» tehdit etmemiştir.

Maocular da aynen egemen sınıflar ve diğer işbirlikçiler gibi ülkemizin Amerikan emperyalizminin sultası altında kıvranmasını istiyorlar. Türkiye ve Ortadoğu halklarının emperyalizmden tüm bağlarını kopararak, barış içinde kardeşçe yaşamalarını istemiyorlar. Çünkü böylesi bir gelişmenin emperyalizme dayanmadan bir gün bile ayakta duramayacak olan tekelci burjuva iktidarının yıkılması demek olduğunu biliyorlar. Çünkü halkın demokratik iktidarının kurulmasının önündeki en önemli engelin ülkemizin emperyalizmin kıskacında bulunması olduğunu biliyorlar. Onlar sömürünün kalkmasını, halkların kardeşçe yaşamasını istemiyorlar. Sovyetler Birliğine böylesine düşman olmaları, Amerikanın ayağını böylesine yalamalarının sebebi budur.

Zimbabwe

Baştarafı s. 4'de

şullarının sürdüğü bir ortamda yer alan seçimler Yurtsever Cephe'nin zaferiyle sonuçlanmasına karşılık Zimbabwe halkını zorlu günler bekliyor. Çünkü Yurtsever Cephe'nin askeri ve siyasi başarılarına karşılık emperyalizm ve yerli ortaklarının saldırıları azgınlaşıyor. Seçimler öncesinde emperyalistler kukla Muzorewa grubunun kazanması için her türlü desteği sağlamışlardı. Ve seçimlerde Muzorewa'nın başarı kazanamaması ve işbirlikçi bir hükümetin kurulmaması halinde müdahale edeceklerini açıkça belirtmişlerdi. Yine ırkçı Güney Afrika yönetimi ırkçı yönetimi yıkacak hiçbir girişime izin vermeyeceğini ve Zimbabwe'ye saldırıda bulunacağını açıklamıştı. Nitekim şu anda 6000'den fazla Güney Afrika birliği Zimbabwe topraklarında bulunuyor.

Zimbabwe'de yeni hükümet Güney Afrika'daki ırkçı yönetimin ve emperyalizmin açık tehdidi altında kurulmaktadır. Ama Zimbabwe halkı bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da bağımsızlık mücadelesi verecek.

Kolombiya

Baştarafı s. 4'de

milyon hektardan fazla toprağa sahip bulunuyor.

Ülkenin dış borçları 5.8 milyar doları aşmış durumda. Bu miktar ülke bütçesinin iki katını oluşturuyor. Kahve ihracatından yalnızca küçük bir grup alabildiğine kâr ederken, geniş emekçi yığınların durumu her gün daha kötüleşiyor. Enflasyonun hızla yükseldiği ülkede asgari ücret işçi ailesinin temel gereklerinin ancak yüzde 25'ini karşılayabiliyor. Ve işçilerin yalnızca yüzde 65'i asgari ücret alabiliyorlar. Pek çok Kolombiyalı göçmen işçi olarak dışarıda iş arıyor. İki milyondan fazlası Venezüela'da bulunuyor. 26 milyon nüfuslu Kolombiya'da 5 milyondan fazla işsiz var.

Demokrasi güçleri açısından Kolombiya geçtiğimiz günlerde Komünist Parti'nin diğer güçlerle birlikte oluşturduğu Demokratik Cephe'nin kurulması ile önemli bir adımı sergiledi. 1978 yılında yapılan Başkanlık seçimlerinde komünistlerin öncülüğünde sol partilerin oluşturduğu Demokratik Koalisyon ortak bir program ve ortak adayla seçimlere katılmıştı. Demokratik Cephe gelecek genel seçimler ve başkanlık seçimlerine ortak liste ile katılacağını açıkladı. Kolombiya'da demokrasi güçleri mücadelesini yükseltiyor.

Tekstil

Baştarafı s. 1'de

grevlere yönelik baskılar artıyor. Sendika Genel Başkanı Rıdvan Budak hakkında tutuklama kararı verilmesinden sonra, aralarında Tekstil Anadoluhisarı Şube başkanının da bulunduğu tekstil üyeleri gözaltına alındı. Grev yerlerindeki «Faşizme Geçit Yok» pankartları toplatılıyor. Bunlar olurken geçtiğimiz günlerde Sendika Genel Merkezi Sıkıyönetim Komutanlığı'nın emriyle arandı. Arama sonunda herhangi bir «suç unsuru»na rastlanmadığı belirtildi.

Tekstil işçilerinin grevi kardeş sendikalar ve demokratik kitle ve meslek örgütleri tarafından güçlü bir şekilde destekleniyor. Baro ve Tabipler Birliği üyeleri, gençlik, kadın, kültür örgütleri TEKSTİL grevi ile dayanışma içerisinde çalışma yürütüyorlar.

TEKSTİL grevi tekstil işçilerinin kararlılığı, işçilerin, emekçi halk güçlerinin dayanışması üzerinde yükseliyor.

Burdur

Baştarafı s. 1'de

ma yapılacağını bildirmişlerdir. Mahkeme kararında parti binasında «bulunan komünist liderlerin resimlerinin alınması» gerekçesi gösteriliyordu. Polis ekibi parti binasının her köşesini aradıktan sonra, «suç unsuru» olarak piyasada satılan ve altlarında yazı dahi bulunmayan bir kaç resim, yasaklanmamış bazı yayınlar ve parti bildirilerine el koyarak götürdü.

Bilgilerine başvurduğumuz TSİP il yöneticileri, aramadan hemen önce, MHP il başkanı, şoförü ve koruma polisinin bir arabayla parti binasının önüne geldiklerini, binayı bir süre gözetledikten sonra gittiklerini ve hemen ardından da Parti binasının polislerce arandığını, bu olayın anlamlı olduğunu belirttiler.

TSİP yöneticileri, bundan bir süre önce TSİP il başkanının faşistlerce ağır şekilde yaralanmasından sonra, hiçbir faşist örgüt binası aranmadığı halde, TSİP binasının aranmasını MC'ci resmi ve gayri resmi güçlerin Burdur'da yoğunlaştırdıkları anti-demokratik uygulamaların bir devamı olarak nitelediler.

Öte yandan geçtiğimiz günlerde Burdur'da parti bildirilerini dağıtırken yasa dışı bir şekilde gözaltına alınan TSİP üyelerine işkence yapıldığı, daha sonra mahkeme önüne çıkartılan partililerin serbest bırakıldıkları bildirildi.

8 Mart

Baştarafı s. 4'de

sömürü düzenleri sürsün diye yeryüzü ateşe boğuldu. 1. ve 2. Dünya savaşlarında milyonlarca insan öldü, sakatlandı, aileler dağıldı. 2. Dünya Savaşı yıllarında yüzbinlerce kadın faşizme karşı mücadele verdi. Barış ve Demokrasi için dövüştü. Pek çok ülkede anti-faşist kadın dernekleri kuruldu. 7 Eylül 1941'de Anti-faşist Sovyet Kadınları Komitesi, dünyanın her köşesindeki kadınları Nazi saldırganlara karşı çabalarını birleştirmeye çağırdı ve bu çağrı dünyanın her köşesinden yankı buldu.

1945 yılının 1 Aralık'ında 40 ülkeden milyonlarca kadını temsil eden örgütler bir araya geldi. Tüm dünya kadınları bir örgüt etrafında birleşti. Uluslararası Demokratik Kadınlar Federasyonu kuruldu.

Bugün 100'den fazla ülkeden 250 milyonu aşkın kadını çatısı altında toplayan Uluslararası Demokratik Kadınlar Federasyonu kuruluşundan bu yana tüm insanlığın ve tüm insanlıkla birlikte kadınların baskı ve sömürüden kurtulması için, dünya üzerinde kalıcı bir barışın sağlanması ve sömürüye son verilmesi için verdiği mücadeleyi hergün daha güçlenerek sürdürüyor.

İşbirlikçi burjuvazi

Baştarafı s. 1'de

edilmiyor. Halbuki aynı işbirlikçi çevreler, uluslararası ilişkileri hep «herkes önce kendi çıkarını düşünür» diye tarif edegelmişlerdir. Kapitalist sistem içindeki ilişkilerde doğru olan bu işleyiş, son durum için unutuluyor!

Sözü edilen ülkeler, ABD, F. Almanya, İngiltere, Fransa olsa gerektir. Bu ülkelerin hükümetleri ve burjuvazisi, bugüne kadar «kurtarmayı» akıl edemedikleri Türkiye'yi bir anda el üstünde tutar oldular ise, bunun bir açıklaması da olmalı değil midir?

Bu yanıyla soruna yaklaşmıyanların tümü işbirlikçiliğin gizlenemez bir noktaya geldiğini, sözleriyle, yazılarıyla, davranışlarıyla kanıtlıyorlar.

Burjuvazinin ulusal çıkarı yoktur. O her zaman yurdunu satmaya hazırdır. Kendi ülkesinin emekçilerine karşı, düşmanla iş birliğini temel felsefe olarak benimsemiştir. Kendi sınıf çıkarını, ülkesinin çıkarlarından ayırıp, emperyalist tekellerin çıkarlarıyla birleştirmiştir. İşbirlikçilik de zaten budur.

Ama, işbirlikçi olduğunu gizleme gereğini bile duymayan bir burjuvazi düşünmek hayli zordur. Ama Türkiye'de o duruma gelinmiş ki, «işbirlikçilik» bir övünme vesilesi haline gelmiş! Örneğin açıkça şu yazılabiliyor: «Rus tehdidi onları bir araya getirdi»!

Onlar hep bir arada idiler. Çıkarları böyle gerektirdiği için... Ve şimdi diyelim Türkiye için bir araya geldiler. Yine aynı sebeptir bu sonucu doğuran, yani kendi çıkarları. Bundan Türkiye için «övünç payı» çıkarabilmek için ne olmak gerekir?

Bunun için burjuva olmak yetmez. Zor duruma düşmüş olmak, kuyruğu sıkışmış olmak, iyice teslim olmak, yüzsüz ve hayasız olmak, hain olmak gerekir. Kendi ülkesinin emekçilerine karşı en rezilce ittifaklara hazır olmak gerekir.

Demirel hükümetini ve temsil ettiği çıkarları düşünün. Ecevit hükümeti döneminde «Türkiye'ye yardımla görevlendirilen» Aşağı Saksonya Maliye Bakanı için «Türkiye'yi Saksonya veznedara» bağlamış görünüyor. Alman başbakanının bizim adımıza Carter'e «çıkışmasını» övünülecek bir durum gibi parti gazetesinin manşetine çıkarabiliyor. İşbirlikçilik budur.

Kaldı ki, burjuvaziye işbirlikçi demek ve bunu kanıtlamak Türkiye'nin son günlerinde hiç de özel bir gayret gerektirmiyor.

Çünkü işbirlikçilerin sefaletinin yani düşkünlüğünün pis kokusu ayyuku aştı, hazretler utanmazlığı kendilerine meslek edindi.

TSİP Kars

Baştarafı s. 1'de

hafta bu olaylara bir yenisi daha eklendi. TSİP Kars il örgütünün binası bombalandı. Ancak MC uşaklarından kaynaklandığı gün gibi belli olan bu çaba, ufak tefek hasar dışında bir sonuç vermedi.

Örgüt binasının bombalanması üzerine yazılı bir basın açıklaması yapan TSİP il Başkanı Nuri Geçgili özetle şunları söyledi:

«Partimiz kurulduğu günden beri burjuvazi partimizi boy hedefi seçerek, parti binalarımız bombalanmış, üyelerimizin bir çoğu gerekçesiz tutuklanmış, tutuklananların bir çoğuna poliste işkence edilmiş, kimi arkadaşlarımız kurşunlanmış ve katledilmiştir.

Bunca baskılar, işkenceler, tutuklanmalar, katliamlar bizi hiçbir zaman yıldırmadı ve yıldırmayacaktır. Üstelik mücadele hırsımızı daha da artırdı.

3. MC'nin kurulmasıyla birlikte Türkiye genelinde olduğu gibi, ilimizde de demokrasi güçleri üzerindeki polis baskısı had safhaya çıktı. Yurttaşların polis işkencesinde can verdiği, gerekçesiz tutuklamaların, yersiz suçlamaların çekilmez hale geldiği ve yine bankaların bombalanması gerekçe gösterilerek yüzlerce vatandaşın tutuklanıp «güvenlik» tedbirlerinin artırıldığı bir dönemde, partimize bomba konulması düşündürücüdür.

Partimize bomba koyanlar bellidir. Kars'ta sıkıyönetim ilanına gerekçe göstermek için karakolları bombalıyanlardır, suçsuz vatandaşların tutuklanmasına gerekçe göstermek için bankaları yakanlardır. Bunları yapanların amaçları bellidir. Kars'ta demokrasi güçlerini sindirmek ve anarşi var deyip Demokrasi Güçlerinin üzerindeki baskıyı daha da artırmak.

Partimize karşı yapılan bu saldırıyı tezgahlıyanlar, demokrasi düşmanı, halk düşmanı, MC'nin uşakları olup, partimizi sindirmek istemektedirler.

Başta partimiz olmak üzere, tüm demokrasi güçleri, Demirel hükümetinin, işçi sınıfımıza ve emekçi halkımıza karşı yöneltiği bunca baskı ve zulmün hesabını er geç soracağız.»

Okullar

Baştarafı s. 3'de

sime yönelik çalışmaların bütünleştirilmesidir. Asıl olarak sosyalist nitelikli gençlik örgütlerinin kalıcı bir yapıya dönüştürmeye çalıştırdıkları gençliğin merkezi işbirliğine düşen bu görev, platformun orta öğrenim gençliği içinde cazibe merkezi olabilmesi ile somutlanabilir.

Maceracılığa prim vermeksizin merkezi yığınsal örgütlü bir muhalefeti başarmaya aday olan bu işbirliği orta öğrenimde kısa zamanda sempati ve destek bulacaktır.

Eğitim faşistleştirilmesi hesaplarını boşa çıkarmak, demokratik orta öğrenim gençliğini topyekün demokrasi mücadelesine çelme takan maceracılığın etkilerinden kurtarmak, tüm olanakları «Gençliğin Merkezi Eylem Birliği»ni güçlendirme doğrultusunda değerlendirmeye, bu birliğin kalıcılığı için inatçı bir mücadeleye bağlıdır.

Faşizme

Baştarafı s. 3'de

da olmaz.

Küçük-burjuva, «küçüklük» vasfından ötürü emekçi halkın safında yer alabilir ve onun mücadelesine hizmet edebilir. Ama «burjuva» vasfından ötürüde, eğer bu birinci yolu terketmişse, kendi sınıfının «büyüğüne» yani büyük burjuvaziye hizmet eder.

Özetlersek: Elleri silahlı bu burjuvalar, büyüklerinin hizmetindedir!

Halkın hizmetinde değil...

Gerçek Durum

zeltmeleri imkansız hale gelmiştir. Dokuz yıl öncesinin daha sınırlı olan sorunlarının altından kalkmayı başaramıyan tekelcilerin, bugünkü sorunlarını çözmeyi ummaları hayaldir.

İkincisi, günümüzde, emekçi halk muhalefetinin bilinç ve örgütlülük düzeyi dokuz yıl öncesiyle kıyaslanmıyacak ölçüde yüksektir. Kitleler çok daha deneyli ve kararlı hale gelmişlerdir. İki dönem arasındaki bu farkı, yığınların spontane hareketlerinden, açığa vurdukları eğilimlerinden ve siyasal yönelimlerinden anlamak mümkündür. Burjuvazi bugün çok daha zorlu ve güçlü bir sınıfsal güçle mücadele etmek zorundadır. Zaten saldırganlığının dozu da bu yüzden yüksektir.

Demek ki, dokuz yıl öncesine benzemiyen ve kat kat yükselmiş sorunları olan tekelcilerin, yine dokuz yıl öncesine benzemiyen bir muhalefet engeli vardır.

Ama, bu noktanın dikkat çekilmesi gereken bir niteliği daha vardır. Halk muhalefeti bugün, yine de dağınıktır, zorlaşan hayat şartlarına tepkisini spontane yollardan açığa vurmaktadır, işçi sınıfımızın ve tüm diğer emekçi kesimlerin öncü politik güçleri, güvenilir bir beraberlik düzeyine ulaşabilmiş değildir. Acil görev de, bu durumu aşmak, bunun yollarını denemektir.

Artarak gelişen tekelci saldırganlığı geriletmenin, sadece potansiyel değil, aynı zamanda aktif güçlerin varlığıyla açıklanabilecek olanakları var. Bugün yeniden kabaran 12 Mart özlemleri, demokrasiyi ve halkımızın tümünü ilgilendiren siyasal hakları hedef almıştır. Saldırganlığın nerede biteceği, hangi biçimleri alacağı elbette tartışılabilir ve tartışılmaktadır. Ama bu sorunun cevabı, burjuvazinin saldırganlığı seyredilerek değil, bu saldırganlığı püskürtecek halk muhalefetini toparlamakla verilebilir. Bunun çerçevesi çizilmiş şekli, demokrasiden yana olan tüm kişi ve örgütleri **demokratik birlik** zemininde bir araya getirmek için var güçle çalışmaktır.

12 Mart'tan dokuz yıl sonra, burjuvazinin sorunları daha da ağırlaşmış ve saldırganlığı artmış olsa bile, onun gerici siyasal özlemlerine set çekecek olan sınıf güçlerimiz, daha çok artmıştır. Burjuvazi tarihin tekerleğine çomak sokmak istiyor ve bunun için, dokuz yıl öncesinin yollarını ve araçlarını gündeme getiriyor.

Buna karşılık halkımızın kısa ve uzun vadeli bütün çıkarları tekelcilere fırsat vermemek, onun toplumsal hayatımızı kendi yararına altüst etmekten çekinmiyecek çılgınlığına engel olmaktır. Bunu, hem mümkün olabilecek, hem de halk muhalefetinin gelişkinlik düzeyine uygun bir düzeyde ele almak gerekir.

Demokrasi güçlerinin çapı, tekellere karşı mücadelenin bütün alanlarını doldurmaya yeterlidir. Bu alanda serüvencilere, burjuvazinin kiralık provokatörlerine ya da küçük burjuva huysuzlarına boş saha bırakmamayı bilmek gerekir.

Ve zaten, asgari demokratik hedeflerimiz için bütün güçlerimizi bir araya yığabildiğimiz zaman görülecektir ki, tarihsel insiyatif, sınıf düşmanlarımızın elinde değil, bizim elimizdedir.

Yarınları istediğimiz gibi tayin etmek istiyoruz ve bu, günümüzü belirleme görevine hazır olmamızı zorunlu kılıyor.

Köy emekçileri acımasızca

Baştarafı s. 2'de

kün değildir. Kurtuluş işçi-köylü ittifakı temeli üzerinde kurulacak olan Demokratik Halk İktidarındadır. İşçi-köylü ittifakına giden yolda, kır emekçileri demokratik halk kooperatifleri yanında, ekonomik demokratik çıkarlarını savunacak dernekler kurmalıdır. Bu amaçla kurulan Emekçi Köylü Birliği (EKÖB) köylü örgütlenmesinde ileri bir adımdır.

Haruniye Gökçayır fıstık üreticileri de Türkiye'de gözlenen gelişmelere sessiz kalmamak gerektiğini söylüyorlar. Ardı arkası kesilmeyen zamlar, köy emekçilerini her gün daha da acımasızca yoksulluğun uçurumuna itmektedir. Fıstık üreticileri, kır yoksulları nın zamlara karşı dayanabilmelerinin kooperatifleşmek ve örgütlenmekle mümkün olacağını görüyorlar.

Üreticilerden Süleyman Tabak, fıstık haşereleri yüzünden zaten düşük olan üretimin, şimdi tüccar haşeresi tarafından yok pahasına kapatıldığını, üreticinin yaşama olanaklarının alabildiğine kemirildiğini söylüyor. «Biz devletten hiçbir yardım alamıyoruz.

Oysa çevremizdeki büyük toprak sahipleri ve kasaba tüccarı, devletten vergi kaçırdıkları halde bankadan, Tarım Kredi Kooperatif'nden, Fiskobirlikten yararlanmaktadırlar. Devletin bütün imkânları onlar için seferber ediliyor. Ama bizler de ezile ezile sertleşiyoruz. Artık boğazlarında kolay kolay yutulamıyacak katı lokmalar oluyoruz. Tek bir yumruk haline gelmeye çalışıyoruz. Emekçi Köylü Birliği'nin (EKÖB) kurulması bu bakımdan yararlı oldu. Hep radyodan duyuyor, gazetelerden okuyoruz: İş Adamları Derneği, Sanayi Odaları, MESS, gibi derneklerle kapitalistler birleşerek bizi sömürüyorlar. Elbette emekçi köylüler de örgütlenmelidir. Üreten bizim nasırlı ellerimizdir. Fakat öpülen onların pamuk elleridir. Bu gidişi değiştirmek, daha da yoksullaştırılmamızı önlemek örgütlenmekle, emekçi köylüler olarak EKÖB'te bir araya gelmekle olacaktır.»

Ahmet Kaçmaz
Yaşasın Sosyalizm
«ANTIEMPERYALIST ve ANTIFAŞIST MUCADELENIN YENI PERSPEKTIFLERI»
mayıs 1978
Yazışma ve havale adresi Öner Cıravoğlu
Başmusahip Sk. Tan Ap. 10/11 Cağaloğlu/İstanbul

G. Antep PTT şantiyesi işçileri haykırıyor:

«Faşizm özlemcilerine unutulmaz bir ders verilmelidir!»

- **İşçiler, merkezi işbirliği çağrısını DİSK'in desteklemesini istiyorlar.**

PTT şantiye işçilerinin çalıştığı işyerindeyiz. Hava soğuk, kes kin bir rüzgar esiyordu. Sınıf mücadelesi de en az bu rüzgar kadar keskindi. Ve bütün boyutlarıyla alevleniyordu Türkiye'de.

Gaziantep PTT başmüdürlüğü denetiminde çalışan işçiler, kazma, kürek, kepçelerle telefon kanalları açıyorlardı yerin altından.

«Elinize sağlık arkadaşlar» dedik, «kolay gelsin» dedik... «Hoş geldiniz» dedi işyeri baştemsilcisi. Kendimizi tanıttık, ne yapmak istediğimizi anlattık arkadaşlara. Tanıyorlar, biliyorlardı GERÇEK gazetesini...

Konuşurken, hepsinin Antep'li olmadığını, kimisinin, Mardin'li, İzmitli; kimisinin de Erzurum'lu olduğunu öğreniyorduk. İşyeri baştemsilcisi ve Yeni Haber-İş sendikası Adana şube sekreteri Turgut Yiğit sorduğumuz soruları şöyle cevaplendirdi:

- **Kaç yıldır bu işte çalışıyorsunuz?**

Üç yıldır çalışıyorum. İşe girdiğim yıldan bu yana burasıyla birlikte altı işyeri değiştirdim. İzmit Derince'de işe başladım, oradan Arifiye, Adapazarı, Karasu, Hendek, Gaziantep olmak üzere işyerlerini dolaştım, daha da dolaşacağımdan başka.

- **Sizi bu işyerlerine gönderirken yolluk, nakliye ücreti veriyorlar mı?**

Ne gezer kardeşim. Dediklerimizi vermedikleri halde, bir de burada iş bitti miydi, başka bir yerde işbaşı yapana kadarki ücretlerimizi bile işveren gaspediyor, vermiyor. Zaten elinden gelse, işveren, yani devlet, şu anda bizi işten atar. Onu diyeyor. Ama bir oraya, bir buraya, nakil adıyla bizi sürgün ediyor. Ne ki bizim toplu sözleşmemizin 107. maddesinde toplu işten atmak yoktur diye açık hüküm var. Bunu işverene kabul ettirmişiz.

- **Üç yıldanberi çalıştığınız halde kaç lira ücret alabiliyorsunuz?**

Elime 6300 lira geçiyor. Bunu da ben dört kişiye bakmak zorundayım. Halbuki bu ücretle bir kişi 15 gün geçinebilir, bu hayat pahalılığında. Buna rağmen, işverenler ve onların sözcüleri biz işçilere emekçilere kemerlerini daha da sıkın diyorlar. Kemerlerimizi sıkmayacağız, haklarımızı söke söke alacağız. Kemer sıkması lazım gelenler varsa, onlar da büyük sermaye sahipleridir.

- **Yeni çıkan ekonomik önlemler paketi hakkında diyecekleriniz vara mı?**

Var. Bitmez tükenmez diyeceklerimiz var. İşverenler kârlarına biraz daha kâr katmak için, yani bizim kanımızın, terimizin birazını daha cüzdanlarına akıtmak için çıkardılar bunu. Yağma yok. Direneceğiz. Doymak bilmeyen iş verenlere daha fazla sömürülmemek için direneceğiz.

- **DİSK'in aldığı genel grev kararını nasıl buluyorsunuz?**

Yerinde ve olumlu buluyoruz. Hatta biraz da geç kalınmış buluyoruz. Mutlaka hayata geçirilmelidir. Demokratik hak ve özgürlükleri hiçe sayan, bunun üstüne giden bütün güçlere karşı bütün bunu desteklemelidir. «Bu işi biz yapacağız» düşüncesinden vazgeçilmeli, tüm demokratik güçlerin ve sosyalistlerin katılımı sağlanmalıdır. DİSK demokrasi güçlerinin birliğinden yana bir politika izlemelidir. Baş ka yol yoktur.

T. Yiğit da anlatmak istiyordu. Ama konuşmak isteyen başka arkadaşlarda vardı. Kendisini teşekkür ettikten sonra, işyeri temsilcisi ve sendika mali sekreteri Abdurrahman Emek'e yöneltik sorularımızı.

- **T. Yiğit'in cevaplarına ekleyecekleriniz var mı?**

Evet var. İşveren sendikal çalışmalarımızı kısıtlamak istiyor. İşçi arkadaşların Sarı Haber-İş'ten ayrılıp sendikamız Yeni Haber-İş'e geçmelerine engel oluyor. İşyerinde soyunma, temsilci odamız yok. İşveren vekili bizleri şantiyedeki odalara sokmak istemiyor. Yazılı ve sözlü tehdit ediyor. 1979'un kasım ayında verilmesi gereken avcı yeleklerimiz halâ verilmedi.

- **Abdurrahman arkadaş, sen de nakil adıyla başka yerlere gönderiliyor musun?**

Gönderiliyorum. Bütün arkadaşlar aynı durumda. Ben de şimdiye kadar Mersin, Mardin, Gaziantep olmak üzere üç yer değiştirdim. Ne yolluk, ne nakliye ücreti alabildim. Her nakilde en az onbeş-yirmi bin lira masrafım oluyor. Halen borçluyum, sırf bundan dolayı.

- **Ne kadar ücret alıyorsun ve kaç kişiye bakmakla yükümlüsün?**

Turgut kadar, yani 6300 lira alıyorum ve 6 kişiye bakmakla yükümlüyüm. Zaten hiç birimizin evi yok, nasıl ev alalım ve nasıl geçinelim bu parayla?

- **DİSK'in aldığı genel grev kararını nasıl buluyorsunuz?**

Olumlu ve tarihi bir karardır bu. Mutlaka uygulanmalıdır. Eğer DİSK genel merkezi «bu işe ben den başka kimse karışmasın» derse, başına gelenin, TÖB-DER'in başına gelenin aynısı olur. Zaten burjuvazi onu kapatmak için yalnız yakalamayı düşünüyor. Buna fırsat verilmemelidir. Tüm demokrasi güçlerinin ortak davranışıyla Güney Kore modelcilerine unutulmayacak bir ders verilmelidir. O zaman bakalım burun sürtmek nasılmış. Başarımız birliğimizden geçer.

- **Geçenlerde TSİP —Birlik Dayanışma— Devrimci Demokratlar ortaklaşa bir deklarasyonla demokrasi güçlerini anti-faşist birliğe çağırdılar. Bu konuda ne diyorsunuz?**

Bu çağrı birlik ve birlikte konusunda en ciddi çalışma örneğidir. Sosyalistlerin kollektif yönlendiriciliğinde anti-faşist cephe mutlaka oluşturulmalıdır. Gerek birliğe, gerekse birlikteliğe gelmeyenler mutlaka tecrit edilmelidir. Hem ben sosyalistlerin birliğinden yanayım diyeceksin, hem de çağrı sana yapılacak, kulak vermeyeceksin. Bu olmayacak bir şeydir. Üst örgütümüz DİSK bu çağrıya kulak vermelidir. Başka çaresi yok tur kurtulmanın.

Teşekkür ederek işyerinden ayrıldık. Arkamızdan bakıyorlardı. Gözlerinde bir umut, bir heyecan vardı besbelli. Bir gün mutlaka yeneceğiz diyordu elleri. Sınıf bilincinin, mücadele isteğinin ateşiyle doluydu yürekleri.

G. Antep PTT işçileri gazetemizi okurken görülüyorlar.

Baskılar, kitlelerin mitinge akmasını engelleyemedi.

Ordu'da «demokrasi mitingi» ne emekçiler akın etti

- **Gerici ve faşist propaganda kitleleri mitinge katılmaktan alıkoyamadı.**
- **Miting alanı «DİSK, DEMOKRATİK BİRLİĞE!» sloganıyla çınladı.**

DİSK'in 23.2.1980 tarihinde ORDU'da yaptığı «DEMOKRASİ MİTİNGİ» burjuvazinin ve bölgedeki çıkar çevrelerinin her türden gerici kışkırtma ve provakatif taarruzlarına rağmen örnek bir disiplin içinde yapıldı.

Öyle ki, Ordu'da miting kararı alınır alınmaz belli çıkar çevrelerinin başlattığı gerici propaganda ta köylere kadar yayılıyordu: Neymiş Komünistler her tarafı talan edeceklermiş, mahalleler basılacakmış, şehir bir kan gölü haline gelecekmiş, köylüler sakın köylerinden inmemeliymişler vs. vs.

Miting gününe kadar sürdürülen bu karşı propagandanın yanı sıra, Muhtarlar Federasyonu'nun «Komünistler Ordu'yu işgal edecekler» içerikli bildirisini Ülkücü faşistler sürü halinde dağıttılar. Bununla da kalmayıp mitingin yapılacağı meydanda asılı bulunan DİSK flamasını yere indirerek yaktılar. Daha sonra TSİP'in binasını da taşlayan faşistler, bütün halkın gözleri önünde ellerini kollarını sallayarak işlerine! devam etmişlerdir. Ancak bütün bunların yanında demokrasi güçlerinin kararlı çalışmaları, saldırıları etkisizleştirdi.

Tüm bölgeden sabahın erken saatlerinde hareket eden işçi ve emekçileri miting alanı almadı. Saat 14.00 de başlaması gereken miting, ardı arkası kesilmeyen yürüyüşün bitmemesi nedeniyle uzatıldı.

Mitingin en çok dikkati çeken yanı, emekçilere has bir disiplin içinde başlayıp bitmesidir. Ayrıca, bütün karşı propagandalara rağmen en uzak köylerden ve ilçelerden gelen emekçiler mitingi ilgi ile izlemişler ve gericiliğin umutlarını kursaklarında bırakmışlardır. Bir başka dikkati çeken nokta da, bu mitingte ilk kez emekçi köylülüğün örgütlü bir şekilde seslerini duyurması oldu.

Tek kelime ile, başarılı geçen mitingte, özellikle DİSK yöneticilerinin kulağını tırmalayan şu slogan büyük bir rağbet gördü: DİSK, DEMOKRATİK BİRLİĞE...

Türkiye'li işçilerin Fransa'daki direnişi sona erdi

- **Fransa'da oturma ve çalışma kartı olmayan konfeksiyon işçileriyle ilerici tüm örgütler dayanışma içine girdi.**
- **Açlık grevi yapan Türkiye'li 17 işçi oturma ve çalışma kartı verilmesini, göçmen işçilere yönelik baskı yasalarının kaldırılmasını istiyorlardı.**

Ülkemizdeki çarpık kapitalistleşmenin ürünü olan milyonlarca işsiz insanımızdan yüzbinlercesi bir ekmek kapısı bulma umuduyla yurt dışına kaçıyor. «Turist işçi» diye adlandırılan kartsız, kaçak işçilerin durumu içler acısıdır. Sömürü, baskı ve aşağılanmanın en gaddarcasıyla yüzyüze bırakılmakta, buna rağmen çalışma güvencesinden de yoksun bulunmaktadırlar.

Bir cennet olarak hayal ettikleri emperyalist ülkelerde son derece ağır çalışma koşullarında sömürülen göçmen işçilerin sık sık yükselen protestolarının bir örneği de geçtiğimiz günlerde Fransa'da yaşandı. Oturma ve çalışma kartı bulunmayan, Türkiye'li 17 konfeksiyon işçisi bir bildiriyle açlık grevine başladılar. Bildiride özetle şöyle diyor ve taleplerini açıklıyorlardı:

«Sorunlarımızın çözümü için mücadele etmekten başka yolumuz var mı? Bir zamanlar sırtımızdan yüzbinler vuran büyük patronlar, bizim kartsız çalışmamıza göz yuman hükümet, şimdi ekonomik krizi ve işsizliği bahane ederek bizi geri yollamak istiyor. Göçmen işçilere karşı yeni baskı yasaları çıkararak bizi iyice sinmeye, suçluluk duygusu vererek sesimizi kısmaya ve bu yolla bizi istedikleri gibi kullanmaya, daha azgınca sömürmeye, hayatı bizler için yaşanmaz hale getirmeye çalışıyorlar. Sınırlardan çevrilen biz! Suçlu olmadığımız halde polisten kaçan biz! Sömürülen, horlanan, Türk hükümeti tarafından terkedilen biz; en kötü konutlarda oturan modern köleler biz! Kendi güçlü kollarımızdan başka hiçbir güvenimiz yok!

«Konfeksiyondaki tüm kartsız işçilere oturma ve çalışma kartı verilmesi için,

«Metrolarda, sokaklarda ırkçı baskıların kalkması,

«Göçmen işçiler üzerindeki baskı yasalarının iptali,

«Tüm işçilerin ayni sosyalpolitik haklardan yararlanması için AÇLIK GREVİNE gidiyoruz.»

Türkiye'li işçilerin direnişi, tüm göçmen işçilerin sempatisini kazandığı gibi, Fransa'da kamuoyunun, ilerici örgütlerin, sendika ve partilerin de dayanışmasını getirmiş, Sosyalist Parti milletvekilleri direnişçileri ziyaret etmiş, konu, bir saatlik bir filmle Fransız TV'sine de yansımıştır. Fransız basını da direnişe geniş yer vererek, göçmen işçilerin sorunlarının çözümü yönünde çaba harcanmasını istemiştir.

İşçiler, gazetemize gönderdikleri mektup ve yazılı açıklamalarda, sorunlarıyla Türkiye'deki demokrasi güçlerinin de yakından ilgilenmelerini istediler.

Gerçek Konuşalım

REMZİ ÇIĞ

Az Kazananlar

Sınıflı toplumlarda vergi sömürünün resmi bir biçimidir. Kamu hizmetlerini yürütebilmek amacıyla devlet, yurttaşlardan kazançları oranında ve yasal yükümlülükler getirerek, dolaylı ve dolaysız yollardan kesintiler yapar. Sonra da, bu kesintiler, hizmet olarak yurttaşa geri döner!

Sömürücü hâkim sınıflar, yasal zorla emekçilerin alınterinin bir kısmına daha el koyabilmek için, adına vergi denen uygulamaya böyle bir kılıf geçirmişlerdir. Gerçekte alınan bir nevi baçtır ve gerçekte amaç, sömürücü sınıfların ihtiyaç duyduğu hizmetlerin görülmesidir.

Emekçiler, çoğu kez, bunun böyle olduğunu açıkça görememekle birlikte, geçim koşulları son derece kötü olduğu için, vergilerdeki yeni düzenlemelerin her zaman kendilerine yeni yükler getireceğini sezerler, tepki gösterirler. Egemen sınıfların siyasî sözcüleri de, halkın bu tepkisini bildiklerinden, vergi düzenlemelerinde kimin çıkarlarını gözettiklerini gizlemeye çalışırlar. Emekçilere getirecekleri yeni yükleri, «vergi adaleti, memleketi elele kurtarma» gibi cafcaflı sözlerle allayıp pullarlar.

Örtülü MC'nin başbakanı ve parababalarının has adamı Demirel de bu konuda azamî gayret gösterdi. İşçilerin, emekçilerin boğaz tokluğuna çalışarak aldıkları ücretleri de «kazançlı» olarak niteleyen Demirel, «az kazanandan az, çok kazanandan çok» vergi alınacağı sakızını öyle çiğnedi ki, kendisine eni konu inananlar, yeni vergi yasasını dört gözle bekler oldu. Ama Demirel, şundan şu kadar, bundan bu kadar diye sonucu sayılar ve yüzdelerle açıklamaya başlar başlamaz, kazın ayağının öyle olmadığı, az kazanandan az almak şöyle dursun, hem de iyiden iyiye çok alınacağı anlaşılıverdi.

Ve Demirel'in sakızı düştü. Çünkü Demirel'e son bir defa daha sarılanların da büsbütün sıdkı sıyrıldı. Amerikancı gangster sendikacılığın ülkemizdeki şubesi Türk-İş bile «olur ama bu kadar da olmaz ki» dedikten sonra...

Şimdi çok kazanan parababalarının lokantadan tuvalete kadar her türlü masraflarını yatırım gideri olarak göstermelerinin meşrûlaştırılmasından sonra, çok kazanandan çok vergi alınacağı masalına Demirel'in oy deposu kesimlerden de «pışık» deniyor! Ve deniyor ki, «Vallahi bunlar, ellerinden gelse ödeyecekleri vergi miktarını da yatırım gideri olarak gösterir ve de bir kuruş vergi ödemezler!» Öyle yapmıyorlar ama, verdiklerini başka yollardan geri aldıkları için ayni kapıya çıkıyor.

Az kazananlar, son zamlar ve vergilerden sonra daha da az kazanacaklar! «Biz öyle mi dedik ki, öyle olsun» diyor Demirel. Evet, öyle demedi ama, böyle oluyor! Tıpkı zamlar ve kuyruklar konusunda da öyle deyip böyle yaptığı gibi...

Ezine Ramtaş'ta direniş sürüyor

Halk arasında Direk Fabrikası diye anılan RAMTAŞ emprenye sanayii ve ticaret A.Ş. Ezine tesislerinde, işverenin 1980 yılı başından beri uygulamaya koyduğu yasal olmayan lokavta karşı işçiler kararlı ve bilinçli bir şekilde direnişlerini sürdürmektedirler.

İşyerinde işçi temsilcisi Yahya Çetin'e sorular yönelterek lokavt ve işçilerin direnişi hakkında bilgi aldık.

- **Bu yasal olmayan lokavtın nedeni nedir ve ne zamandan beri devam etmektedir?**

Önce şunu belirteyim. Lokavtın yasal olanı veya olmayanı diye bir şey kabul etmiyoruz. Lokavt, işçileri doğrudan doğruya açlığa terk etmektedir, bu hali ile de suçtur. Bunu bu şekilde düzelttikten sonra sorunuzu yanıtlıyayım.

Biz işyerinde işverenin haberi olmaksızın sendikalaşma girişiminde bulunduk ve AĞAÇ-İŞ sendikasında örgütlendik. Sendika, işyerinde toplu sözleşme yetkisini alıp işvereni toplu sözleşme görüşmelerine çağırınca işveren ne yapacağını şaşırarak ruhsatsız silahı lokavta sarıldı. 31.12.1979 tarihinden beri lokavt devam etmektedir.

- **Sendikaya üye kaç kişisiniz ve halen kaç kişi direnmektesiniz! Bu arada işveren tarafından yapılan baskıları açıklar mısınız?**

Biz sendikaya 31 kişi üye idik. Bir ara 18 kişiye kadar düştük, şu anda 24 kişiyiz ve direnmekteyiz.

İşverenin baskılarına gelince; işveren temsilcisi durumunda olan Halil Yaman, işçi arkadaşlarımıza direnişimizin başarıya ulaşamıyacağı, sendikanın ilgilenmediği gibi yalan sözler söyleyerek, bazı sözde sevilen ve nüfuzlu kişileri getirip baskı yaptırarak, asılsız vaatlerde bulunarak direnişi kırmak istemektedir. Ama hala işveren temsilcisinin yeğeni dahi bizimle direnişi sürdürmektedir.

Bu arada dışarıdan bizi ziyarete gelip direnişimizi desteklediklerini bildirmek isteyenlere çeşitli baskı ve şikayetlerle engel olunuyor.

- **Bu direnişiniz halk arasında nasıl değerlendiriliyor, olumlu veya olumsuz somut örnekler verebilir misiniz?**

Bugüne kadar yöremizde bu gibi bir eylem olmamıştı. Buna rağmen halk olumlu yönde büyük ilgi gösteriyor. Örneğin Ezine Ziraat bankası şubesinde bir hesap açtırdık, 14775 nolu bu hesaba çeşitli kişi ve kuruluşlardan bağış gelmektedir, hatta köylerimizden bile yiyecek yardımı gelmektedir. Aslında halk tarafından desteklenmeyen bir direnişin yöremizde başarıya ulaşması düşünülemez. Biz bu desteği sağladık. Direnişimizin kararlılığı ve eninde sonunda haklarımızı alacağımıza olan güvenimizin güçlenmesinde bu desteğin de payı vardır.

Fotoğrafta Ramtaş işyerinde lokavta karşı direnen işçilerden bir kısmı görülüyor.

kıssadan hisse!..

H.ELŞAN

